



Dil Kurultayının 2 inci toplantısı

Millî Şef dünkü müzakereleri de takib buyurdular

Gramer ve terim komisyonlarının raporları üzerinde konuşmalar oldu, genel toplantıya bugün de devam edilecek

Ankara 13 (A.A.) — Dördüncü Dil Kurultayının ikinci genel toplantısı bugün saat 10 da Milli Şef Cumhurbaşkanlığı İnönü'nün yüksek huşurunda Ankara Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesinin konferans salonunda toplanmıştır. Toplantıya asbaşkan B. Şemseddin Günaltay başkanlık ediyor ve kâtiblik vazifesini de B. Necmeddin Sahir Silan ve Faik Unat görüyorlardı. Kurultayın ilk toplantıldığı gün, Türk Dil Kurumu genel sekreterliği tarafından Cumhurbaşkanlığına, Büyük Millet Meclisi Reisine, Başvekil, Maarif Vekiline, Parti Genel Sekreterine ve bunlardan önceki Kurultaylarda ve Dil Kurumunda yüksek ödev almış arkadaşlara telgraflar gönderilmiştir. Bunlara cevap olarak Milli Şef İnönü, Renda, Saraçoğlu, Yü.



Ankara Foto muhabirimizin tayyare ile yolladığı resim: Millî Şef, Başvekil, Maarif Vekili ve Parti Genel Sekreteri ile birlikte dil kurultayında müzakereleri dinlerlerken

Şark cephesi

Kafkasyada Sovyetler gerilere atıldılar

Kalmuk arazisinin merkezi zaptedildi

Voronej çevresinde çarpışmalar arttı

Sovyetlerin hücumları püskürtüldü, iki günde 181 tayyare düşürüldü

Berlin, 13 (A.A.) — Alman ordularının başkomutanlığının tebliği: Alman ve müttefik kuvvetleri gösterilen inandırıcı mukavemete rağmen Kafkasya çevresinde düşmanını

Saracoğlunun beyanati etrafında İngilterede tefsirler

"İMTİHAN ZAMANI,"

Gazeteler bilhassa Türk biraftlığının «gayri faal değil, faal» olması noktasında duruyorlar

Ankara, 13 (A.A.) — Türkiye Başvekil Şükrü Saracoğlunun B. M. Meclisindeki beyanati hakkında Times gazetesi diyor ki: Beklenildiği üzere yeni hükümet kendisinden evvelkinin takib ettiği aynı harici siyaseti takib edecektir. Fakat Saracoğlu ihtimamla dikkatimizi rağmen istikbalimize ve aramızla tecavüz va'ki olursa bütün mevcudiyetimiz bir ideale hasredilecektir: Son iki

AKDENİZDE DENİZ VE HAVA SAVAŞLARI

Büyük İngiliz deniz kafilelerile savaşlar yapıldı

İtalyan hususî tebliği 2 kruvazör 1 muhrib ve 10 ticaret gemisinin batırıldığını bildiriyor

Amerikalılar 3 İtalyan kruvazörünü hasara uğrattilar

Berlin 13 (A.A.) — Resmî tebliği: Bir Alman denizaltısı doğu Akdenizde 3 yük yelkenlisini batırmıştır. Batı Akdenizde Alman İtalyan deniz ve hava kuvvetleri sıkı kuvvette korunmuş büyük

Saffet Arıkan'ın Berline varışı



Berlin büyük elçimiz Saffet Arıkanın İstanbuldan hareketini ve Berline muvasalatını bildirmişti. Resmimiz büyük elçimiz Tempelhof hava meydanında Alman hariciyesi protokol şefi Von Daensberg tarafından karşılanışını göstermektedir.

Hindistan Şehirlerde kargaşalık devam ediyor

Bombayda 400 kişi öldü, 300 yaralı var

Nümayişçilere karşı ağlatıcı gaz kullanılıyor

Hindistandaki Amerikan kıt'aları hâdiseler karşısında seyirci

Londra, 13 (A.A.) — Yeni Delhi radyo sözcüsüne göre, Bombayda dört günlük kargaşalıklar sırasında 43 kişi ölmüş ve takriben 300 kişi yaralanmıştır. Vaşington, 13 (A.A.) — Harbi.

Saffet Arıkan'ın Berline varışı

Köylünün ofise verdiği mahsul

Çukurova çiftçisi için teslim müddeti temdid mi edilecek?

Adana, 13 (Hususi muhabirimizden) — Salâhiyettar bir kaynaktan aldığımız malumata göre, Adana çiftçisinin mahsulünü ofise teslim müddetinin beş on gün daha temdid edilmesi muhtemeldir. Bu hususta bugün Adana Valisi Akif İyidoğan Ticaret Vekili-mizle bir telefon muhaberesi yapılmıştır. Şimdiye kadar Çukurova çiftçisi ofise 30.000.000 kilo buğday teslim etmiştir. Daha 15.000.000 kilo buğday teslim edecektir.

Hava akınları karşısında Göbbels'in İngiltereye bir ihtarı

"İngiltereye lâyük olduğu cevabı verece- gimiz günün uzak olmadığı muhakkaktır,"



Dr. Göbbels (Yazısı 5 inci sayfada)

Alivre hububat satışları

İstanbulda alivre satışlarının serbest bırakılması İzmirde fena tesir bıraktı

İzmir, 13 (Hususi) — İstanbul borsasında hububat ve bakliyat üzerine cereyan eden satışları a.

Gümrükde biriken posta paketleri

Gümrük ve İnhisarlar Müsteşarı alınan tedbirleri anlatıyor

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan Gümrük ve İnhisarlar müsteşarı M. Nedim

Yeni Hariciye Vekilimiz

Numan Menemencioğlu Hariciye Vekili oldu

Tayini yüksek tasdika iktiran eden yeni vekil dün vazifesine başladı



Ankara Foto muhabirimizin tayyare ile yolladığı resim: Yeni Hariciye Vekilimiz Numan Menemencioğlu makamında

Ankara, 13 (A.A.) — İstanbul'da Numan Menemencioğlu'nun Hariciye Vekiliğine tayini yüksek tasdika iktiran etmiştir. Ankara, 13 (Hususi) — Yeni Hariciye Vekilimiz Numan Menemencioğlu bugün vazifesine baş-

Üsküdar'da yeni bir cezaevi inşası için faaliyete geçildi

Üsküdar adliyesi bütün sahalarda olduğu gibi, Üsküdar Ceza ve Tevkifevinin islahatı yolunda da dünkü sayımızda yazdığımız gibi büyük ve semere verici bir faaliyetle çalışmaktadır. Adliye Vekâleti de Üsküdar Cezaevinin genişletilmesi ve islahat için büyük bir himmet ve alaka göstermektedir. Bu cümleden olmak üzere Vekâletin emriyle bugünkü Cezaevinin arka kısmına isabet eden geniş arsa satın alınmış ve buna aid ferağ muamelesi de birkaç gün evvel ikmal edilmiştir. Burada iş esaslı üzerine müstenid, geniş teşkilâtli yeni bir Cezaevi binası inşa oluncaktır. Diğer taraftan milli korunma kanununun tatbiki ve bu tip davaların fevkalâde ahval dolayısıyla artması üzerine Adliye Vekâleti yalnız bu çeşid işlere bakacak hususî mahkemeler ihdasına lüzum görmüştü. Malum olduğu üzere şehrimizde de müstakil bir milli korunma müddet-i umumîliği ve mahkemesi teşekkül etmiştir. Aynı şekilde müstakil ve yalnız milli korunma işleriyle iştigal eden bir müdde-i umumîlik ve mahkeme de Üsküdar adliyesinde teşkil edilmiştir.

Moltke'nin Mektupları

BUGÜN BAŞLADIK

Yabancı gözile İstanbul ve Anadolunun 100 sene evvelki hali ilk mektub bugün dördüncü sayfada

Moltke'nin mektupları

ni niçin tercüme ettim?

YAZAN: Sadi İrmak

Bugün 3 üncü sayfamızda okuyunuz!



Moltke

Hergün

Bu yıl bollukla
Ucuzluk
Beklemiyelim, bunlar
Ancak gelecek yıl
Geçebilir, çalışmak
Şartile

Ekrem Uşaklıgil

Hangi gazeteyi açsam, kâminle konuşsam kendimi ekonomî bahânde hafif bir hayal sukutu karşısında buluyorum.

Yazılan ve söylenen birdir; deniyor ki:

— «Hububat satışı serbest bırakıldığı zaman bu kararın fiat üzerinde bir düşüklüğe yol açacağı bekleniyordu, halbuki fiat düşecek yerde yükseldi, evvelki zamanın kara borsası haline gelmiş gördük.»

Bu müteale vaziyetin tam bir ifadesidir. Gerçekten hububat piyasasının serbest bırakılmasından büyük bir ucuzluk çıkması beklenirdi, gerçekten fiat ucuzluğu yerine fiat pahalılığı görüldü.

Fakat bolluğun derhal başlamasını beklemekte, ucuzluk olmasına ihtimal vermekte hakkımız var mıydı?

Bizce gazetelerde ve dâhillerde karışıklan hayal sukutunun sebebi müteale yürütürken çok yanlış bir ümide kapılmış olmalıdır.

Hububat alış verişinin serbest bırakılması üzerine yazdığımız ilk yazıda hülasa olarak:

— «Bu karar çok iyi, yerinde bir karardır, çok iyi neticeler verecektir. Fakat geç kalmıştır. Bunun için de tesirini derhal değil, fakat ancak gelecek yıl gösterecektir. O da köylüyü daha fazla çalışmaya teşvik etmenin maddî imkânlarını bulmak şartıdır.» Demiş olduğumuz müzu hatırlıyoruz. Aradan geçen müddet zarfında şahid olduğumuz hâdiselerle doğruluğunun sabit olduğunu sandığımız bu mütealeadan çıkacak neticeyi kaydedelim:

— Bu yıl büyük bir ucuzluk bekliyoruz.

2 — Ucuzluk ancak istihsalin artırılmasıyla gelecek yıl başlayabilir.

3 — Bu vaziyette yapılacak şey bir taraftan fiatların fazla artmasını önlemek için tedbirler alınması, diğer taraftan gelecek yıl mahsulünü mümkünse iki misline çıkararak vasıtalara baş vurmadır.

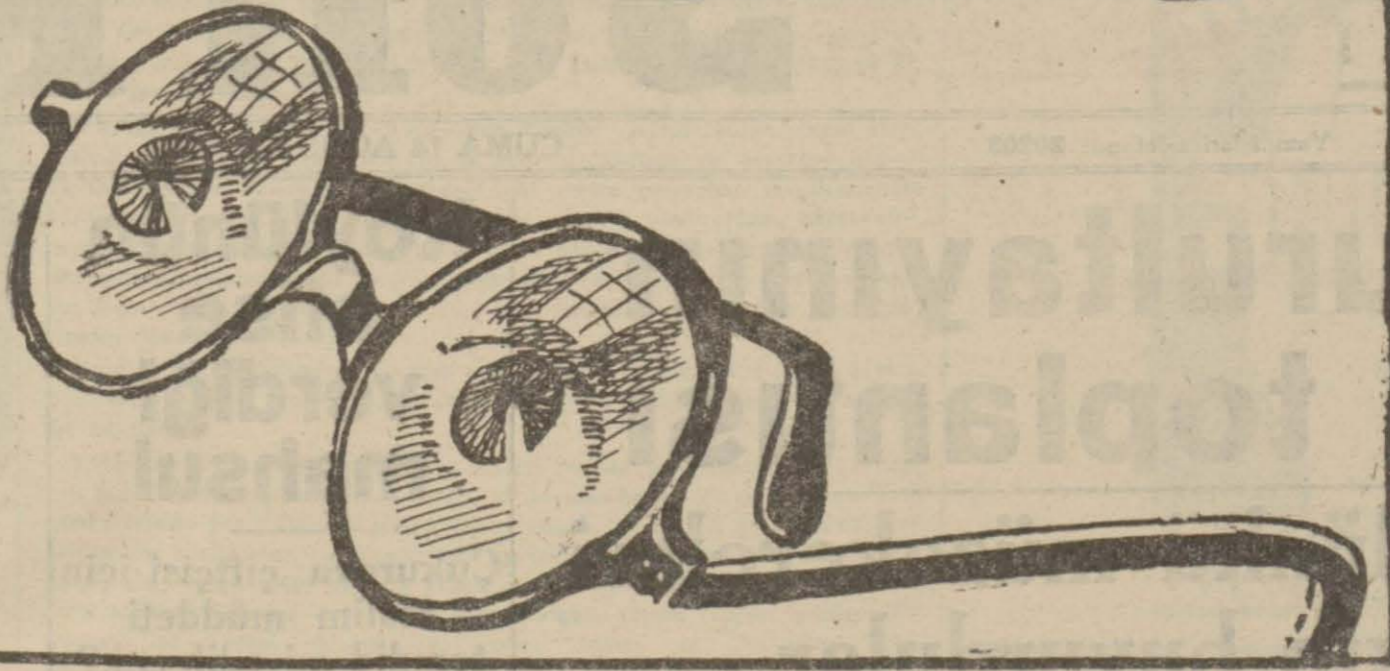
Gelecek yılın mahsulünü mümkünse iki misline çıkararak tedbirlere baş vurmak en büyük rol Ziraat Vekilâne düşmek üzere bütün hükümet mekanizmasının meşgul olacağı bir iştir. Onun için bu bahsi gündelik bırakarak yalnız mevcut fiatların yükseltilmesini temin edecek tedbirleri birkaç satır ileri süreceğiz ve bu tedbirlerin en esaslisinin İstanbulda büyük tüccarın karşısına kuvvetli bir rakib çıkarmaktan ibaret olduğunu söyleyeceğiz:

Eğer memleketin istihsal ettiği yiyecek maddelerinin miktarı memleketin istihlak ettiği yiyecek maddelerinin bir iki misli üstünde bulunsaydı, o zaman piyasa işbâ haline gelir, böyle cebri rekabet usullerine baş vurmak hatırdan bile geçmezdi.

Halbuki, istihsal miktarı istihlak miktarı ile hemen hemen müsavi olduğu için büyük stoklara malik olan tüccar iş memleketten İstanbul piyasasına gelecek malın tamamını emerek fiatları tutmak, hattâ yükseltmek imkânına maliktir.

İstanbul tüccarı kendi kendisini kontrol etmeye karar veriyor, kararını yürürlüğe geçiriyor, iyi niyet gösteriyor, fakat ne çare ki, İstanbul iş memleketi gibi süzgeçten geçmiş değildir. Bu sekiz yüz bin nüfuslu şehirde yalnız parayı düşünen köksüzler de bulunabilir, ve İstanbul tüccarının kendi kendisini

Resimli Makale:



Hakkı olduğu gibi görmeye çalış, fakat yurduna ve muhitine taallük etmediği müddetçe her doğruyu söylemek mecburiyetinde olmadığını düşün.

Vazifen hiç bir zaman sana düşman olanın yaptığı hataları görmek söylemek değildir. Bunun aksine olarak vazife sana düşmanın yaptığı hataları medhmetmeyi emreder, fazla ileri gitmemek şartile.

Şehir Haberleri

Emaye ve cam eşya stoku yapan büyük bir müessese

Dün yapılan bir başkan neticesinde büyük bir firmanın ardiyesinde 190 sandık cam eşya bulundu, halbuki müessese müracaat edenleri, «malımız yok!» diye geri çeviriyordu

Çiçek pazarında, Fındıklıyan hâminde bir yazıhanede züccariye ticareti yapan Alibent Menahem ve şirketleri firmasının son bir sene zarfında vukubulan toplan ve perakende muhtelif taleblere karşı «satılacak malımız yok!» diye cevap verdikleri âlakadarlara şikâyet edilmiştir.

Bu ihbar ve şikâyetler üzerine bir müddet evvel harekete geçen emniyet kaçakçılık bürosu memurları kısa bir tetkik neticesinde Menahem ve ortakları firmasının Fındıklıyan hanının altındaki depolarında külliye miktarda emaye ve cam eşyası stoğu yapıldığını tesbit etmiş ve dün (Cumayı) basmıştır.

Depolarında yapılan dükkân tahariyet esasında 190 sandık züccariye eşyası bulunmuş, mallar müsaderet edilmiştir.

Bu firmanın suç mevzuu olan malları memleketimize 341 senesinde ihlal ettikleri ve bu müddettenberi bunları stok yaparak satışa çıkarılmadıkları tesbit edilmiştir.

Menahem ve ortakları firmasının aynı tarihtenberi gümrük amburlarında çekilmeyip âlakadarlara 350 sandık mallar da âlakadarlara ca tetkike değer görülmektedir. Suçlular dün hâkimlikteki tahkikat evrakıyla millî koruma müddetumumiliğine verilmişlerdir.

Üniversitede tamamlanmamış kitab kalmıyacak

Üniversite idaresi fakülterlere yaptığı yeni bir tamimle profesörlerin ve doçentlerin şimdiye kadar tamamlanmayan kitaplarının önümüzdeki ders yılına kadar ikmal ederek Rektörlüğe vermelerini bildirmiştir.

Bu yıl, muhtelif derslere aid talebe tarafından tutulan notlar da Talebe Birliği tarafından muntazam fasiküller halinde bastırılacaktır.

kontrol etme karar beklenen tesiri vermektan uzak kalabilir.

İstanbul iş memleketten gelen yiyecek maddelerinin kime geldiğini, kaç paraya geldiğini, geldikten sonra kime gittiğini bilmeliyiz. Nakil vasıtaları devletin elindedir. Bu kontrolü kolaylıkla yapabiliriz, bu kontrolü yaparken de İstanbulla mal gelmesini kanallere edebiliriz. İster kooperatif, ister şirket denilsin, mütehasıs Türk tüccarı elinde çalışacak bir Türk müessesesi bu zamanda, gelecek yıl istihsalin çok olmasına intizaren İstanbulda büyük hizmetler yapabilir, hükümetin işini çok kolaylaştırabilir.

Ekrem Uşaklıgil

Son günlerde hariçten şehre gelen ekmek karneleri 48 bini buldu

A âkadalar, bu kaçakçılığı önlemek için taşradan İstanbula gelen karnelerin istasyonlarda tebdiline karar verdiler

Taşradan getirilen gri renkli karnelerin sayısı son günler içinde 48 bini bulmuştur. Âlakadalar bu lüzumsuz artış önlemek için şehrimize gelecek taşralı misafirlerin elindeki karnelerle kaçak olarak getirilmiş olan karneleri birbirinden tefrik etmek için şu tedbirleri tatbik etmeye karar vermişlerdir: Bundan sonra şehrimize gelen her taşralı vatandaş, yoklu salonlarında ve istasyonlarda kurulacak bürolarda karnelerini pembe renkli şehir karnelerine değiştirecektir. Elyevm şehrimizde bulunan kişiseler de genel karnelerini mahalle birliklerine götürüp tebdil ettireceklerdir. Bu suretle şehirde gri renkte karne kalmamış olacaktır. Bundan sonra âlakadalar firmalara emir vererek kaçak olarak getirilmiş olduğu muhakkak olan gri renkli karneleri kabul etmemelerini bildireceklerdir. Yapılan tetkikler neticesinde gri renkli karneler en ziyade Eminönü mntakasinda toplanmaktadır.

Nohud, bezelye, patates, fasulye fiatları düşüyor

Piyasada nohud, bezelye; fasulye; patates fiatları düşmeğe başlamıştır. Zeytinyağcılar ise dün borsada; toptan 123,5 kuruş üzerinden külliye miktarda zeytinyağı satmışlardır.

Tüccarlar toplantısında kararlaştırılan fiatlardan beş kuruş aşağı olarak piyasaya piling sevkedileceği bildirilen firma toptan 95 kuruştan 290 çuval mal arz etmiştir.

Bugün peynir tüccarları tarafından seçilen komite toplanarak peynir fiatları ve satışları üzerinde meşgul olacaktır.

Diğer taraftan, tüccarlar; Tüccarlar Vekilâne verilmiş üzere piyasaya vaziyetini bildiren bir rapor hazırlanmıştır.

Mahrukut ofisi satışlara başladı

Mahrukut Ofisi resmi ve hususî dâhre ve müesseselere dümden itibaren odun ve kömür satışlarına başlamıştır. Odunun çekisi 8 liradan, kömürün kilosuna da 9 kuruştan satılmaktadır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dün bir lise öğretmeninin kirahik ev derdini okuyan bir okuyucumuz idarehanemize geldi ve şunları anlattı:

— Babadan kalma, boş altı odalı bir eviniz mi var?... İki katlı mıdır? Ayda beher katı size 20 şer lira mı getiriyor? Bu zamanda bir ev sahibi bin en büyük arzusu bu 20 lirayı 30, 30 u 40, 40 u 50 yapmaktır. Fakat koordinasyon kararı buna müsaade etmiyor. O halde muhtelif çarelere baş vuruluyor. Lise öğretmeninin karıştığı şekillerden başka diğer bir

çare de var. Bu baba yadigarı, iki katlı evin etrafına iskeleler kurmak, birkaç usta getirmek, pencerelerini şöylece birden değiştirmek, hâlâ, sa eve apartman süsü vermek kâfil. İşle size bir apartman. Bittabi ev mefhumu ortadan kalkmıştır. Vaktile bu evde oturan kiracı 20 lira veriyor, du amma, eve veriyordu. Apartmana gelecek kiracı ise apartman kira vermek mecburiyetindedir. Kararda böyle bir kayıd yoktur. İşle size mü, kemmel bir çare.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Fransız nasihati

Sabahtan Sabaha:
Hâk miyet ve ist klâl
Lâfla değil (2)
Tankla kazanılır
Burhan Cahid

İstiklâl; ekme, gömlek gibi para ile alınır şey değildir. Mutlak hâkimiyeti hak eden kuvvettir. Bugünün kuvveti de tank, top, tayyare gibi silâhlarla ifade edilir. Bu malzeme olmadıkça kuvvetten bahsedilemez. Ferdlerin fikir kudretinde bu nevi silâhların kuvveti olmaz ki davaları dinlensin. Bugünün silâhları ise ferdlerin ele geçireceği şeyler değildir. Tank kenderin kılıcı değildir ki beline kuşatıp davayı göresin. Zaten yeni silâhlar ve yeni harb sistemleri bundan sonra, değil henüz ortaçağ devrinde yaşayan milletleri, hattâ iltisadî kudretleri yavan devletleri bile ikinci plânda bırakacaktır. Topun içi derebeylik devrine nihayet vermiş büyük siyasi teşekküllere çığır açmıştır. Tank ve tayyarenin bugünkü hâkimiyeti de ancak büyük endüstriye sahib devletlere yaşama imkânı verecektir. Nerede kaldı ki bütün tarihinde hâkimiyet zevkini tatmamış ve istiklâl şartlarını elde etmemiş cemiyetler yalnız arzu ile yahud pasif hareketlerle bu şekil davayı kazanabilirdi.

Olur mu?

Benzin tevziatında yeni bir esas kabulü lâzım!

Bundan birkaç gün evvel ilân edilen bir kararla taksile ve karne ile benzin alan nakil vasıtalarına günlük istihlaklarının yarısı nisbetinde benzin verilmesi bildirildi. Bu kararın bir zaruret mahsulü olduğu şüphesizdir. Fakat daha evvel bu zaruret icab ettiren sebepler üzerinde durularak bu derece cezi bir tedbire başvurmadan evvel yapılacak daha başka şey yok muydu? Diye de düşünmek kabildir.

Filvâki yer, yer ve belediye ilânları hâlfatma bir takım takas görüyoruz ki bunların takasmetreleri inktir. Güya müştəri beklendir. Hakikatte bunlar hususî arabalardır ki bir kolayını bulup taksit haline getirilmişlerdir ve sahipleri tarafında eksik gibi hususî bir araba şeklinde istifade edilmektedirler.

Bu arabalar umumî hizmete tahsis edilmiş benzin miktarından istifade ettikleri için cemiyetin hakkını çalıyorlar, demektir. Bu, madalyenin bir tarafıdır.

Madalyenin diğer tarafı, bu arabaların ârme menfaatine hizmet etmemeleri neticesinde şehrin ihtiyacına tahsis edilmiş gibi görünen bir şu kadar taksitin hakikatte o miktardan çok daha aşağı olmasıdır.

Bu itibarla belediyenin yapması lâzım gelen şey, evvela bu kabil taksitleri tesbit edip bunları garajlara çekmek, ondan sonra geri kalan miktar üzerinden eldeki benzin tevziine yeni bir nisbet esas düşünmektiler.

Bu nevi taksit haline getirilmiş kaç hususî araba vardır? demiyelim. Bunların miktarı bir tane de olsa gene bu aykırılık tashihe muhtaçtır. Her kanun ve nizamın kamufle edilmiş hareketlerle mütemadiyen ihlâl edilmesine daha ne kadar müsamaha edeceğiz?

Olur mu?

Tevezie tabi bir kısım maddeler serbest bırakılacak

Haber aldığımızı göre; şimdiye kadar ihlalatçılar birliği tarafından, başta çivi olmak üzere tevzie tâbi tutulan maddelerin bir kısmı serbest bırakılacaktır.

Millî oyunlar festivali bu akşam başlıyor

Eminönü Halkevi sosyal yardım kolu tarafından tertib edilen millî oyunlar festivaline iştirak eden ekipler dün Taksim Belediye gazinosunda umumî ve son bir prova yapmışlardır.

Festival bu akşam saat 21 de Taksim Belediye gazinosunda ve rileycek bir müsamere ile başlayacaktır.

Burhan Cahid
RADYO

CUMA 14/8/1942

12.30: Saat ayarı, 12.35: Sarkı lar, 12.45: Ajans haberleri, 13/13.30:

Fasıl heyeti, 18: Saat ayarı, 18.3: Fasıl heyeti, 18.40: Dans müziği (Pl.), 19: (Kitahsevrin saati), 19.15: Dans müziği programını ikinci kısmı, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Klâsik Türk müziği programı, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Sarkı ve türküler, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Temsil, 22: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

Askerlik işleri

Yedek subaya sevkedilecekler
Eminönü Yerli As. Ş. den:

1 — 338 doğumlu ve bu doğumular, la muameleye tâbi daha yaşu doğumları sevkedileceklerinden toplanma günü olan 25/Ağustos/942 günü saat (9) da nüfus cüzdanlarıyla beraber subede bulunmaları.

2 — Gelmeyenler hakkında kanunî takibat yapılacaktır.

TEŞEKKÜR

Sevgili zevce ve akrabamız
ELIAS KARAKO

cenaze merasimine bizzat iştirak eden, telgraf ve telefonla taziyelerini bildiren ve acı kederimizi paylaşıp bütün akraba ve dostlarımızı ayrı ayrı teşekkür etmek imkânına olduğundan, sayın gazetinizin tavassutunu dileriz.

Bayan Dul
ELIAS KARAKO

ve bütün akrabaları
CENAZE SERVİSİ MOSKOVİÇ

TAKVİM		Ağustos	
Kümüle 1896	14	Arabi 1891	
Ağustos 1	Cuma	Hizir 101	
	1942		
Şaban		İBRAHİM	
6 09	1	5 09	4 15
69 68		8 04	
Öyle ikindi Akşam Yatsı			
18 18	17 09	20 10	21 54
5 08	8 09	12	1 48

"Moltke'nin Türkiyeden mektublar,,ını niçin tercüme ettim?"

Yazan: Sadi İsmak

Moltke, Türk tarihinin en kritik devirlerinden birisi olan ikinci Mahmud zamanında Türk ordusunun ıslahı ve nizami ceditin talim ve terbiyesi için Almanya'dan getirilmiş olan askerî hocalardan birisi ve birincisidir. Moltke bu vazife ile 1835 den 1838 e kadar memleketimizde kalmış o zamanın devlet ricali bilhassa Hüseyin ve Hafız Paşalarla gayet sıkı temas etmiş ve Türk Mısır harbine askerî müşavir olarak iştirak etmiştir. Bu itibarla o zamanki Türkiyenin bir ecnebi tarafından nasıl görülmekte olduğunu en iyi anlatan tarih vesikalarından birisi onun mektubu dır. «Türkiyeden mektublar» kitabı, almançada üç defa basıldığı gibi 1872 de fransızca «Lettres sur l'orient» adıyla, 1877 de italyancaya «Lettres d'all'orient» adıyla tercüme edilmiştir.

Mareşal Moltkeye bu mektubların yeni bir tabii hediye eden Berlin ilim akademisinin 1889 tarihli bir mektubunda şöyle yazıyor:

[İnsanlığın bütün inkışaflarının derin bir itina ile araştıran hakiki bir âlim ruhuna tarihin en mühim sahaharından birisi üstünde Anadolu hakkında öğelerimizi derinleştirmek çığırını açtınız. Bizans ve Boğaziçi, sizin eserinizde yeniden canlanmıştır. Her birini kendiden hususiyetlerle ve büyük bir ruh tazeliğiyle bize anlatmış oluyorsunuz. Bunlar eşsiz sulh eserleridir.]

★ Helmut von Moltke 1800 de doğmuştur. Yirmi beş yaşında genç bir teğmen iken annesine yazdığı bir mektubun şu cüm-

lesi üzerindeki enerjiyi ifşa eder: «... Böylece taze bir cesaretle hatırlayan dikenli sahasındaki yataca katılıyorum. Burada sizlerden uzak olarak ve tek başıma saadeti bulmağa çalışacağım, hepimiz için onu kazanmamı temenni ediyorum.»

Moltkeyi 1835 yılında Alman ordusunun en genç yüzbaşı olarak buluruz. Fakat onda yabancı ve uzak ülkeler tanımak arzusu derin bir ihtiras halindedir. Yüzbaşı oluncuya kadar yalnız Danimarkaya gidebilmiş ve Danimark ordusunun askerî tetkikine mükaafat olarak imparatorun bir takdirname almıştır. Fakat o, şarıkasına gitmek niyetinde. Arnesine yazdığı bir mektubda «mavi se-madan mahrum olan memleketleri ne bileyim» diyor.

Moltke bu arzusunu tatmin için 1830 yılında yarım yıllık bir izin alıyor ve bu müddeti Viyana, İstanbul, Atina ve Napoli'ye gezmekle geçirmek istiyor. Kendi seyahat plânına göre İstanbulda ancak birkaç hafta kalacaktır. 23 Teşrinisanı 1835 de İstanbul'a vâsıl oluyor. İstanbul'dan yazdığı ilk mektubda şöyle diyor:

«Bütün memleket bir harabe halindedir. Arazî boş kalmıştır, nüfusu pek seyrek ve birkaç büyük şehirle sefil köylerde toplanmıştır. Bu menfi intibaa rağmen o zamanki serasker Hüseyin Paşa Moltkenin Türk ordusunda muallim olarak kalması için Alman sefiri Königsmark'a rica ediyor. Hüseyin Paşanın ilk arzusu birkaç Prusya zabitanını muallim olarak getinmektir. Fakat Mısır harbi ve isyanlar başlayınca muallim değil askerî müşavirlere ihtiyaç hâ-

sıl oluyor. Bunun üzerine Alman hükümeti Moltke ile iki arkadaşı'nın - ki o zaman hepsi yüzbaşıydılar - Türkiyede kalmalarını emrediyor. Moltke bu sıfatla Türk ordusunda dört sene kadar kaldıktan, memleketi karış karış dolaştıktan ve Türk - Mısır harbine iştirak ettikten sonra Almanyaya dönüyor. Dönüşünde Hafız Paşanın kendisine verdiği bomserviste şu cümleler vardır:

[Vazifesini baştan itibaren sadık ve cesur bir asker olarak en mükemmel bir şekilde ifa etmiştir. Şuna da şahid oldum ki bu cesur ve Osmanlı hükümetine hatıyatını feda edencesine sadıkan hizmet eylemiştir.]

Moltke seyahatleri esnasında gördüğü şeyleri annesine ve diğer akrabasına yazdığı mektuplarla tesbit etmiştir. Biz bu mektupları tercüme ederken şu faydaları sunuyoruz:

1 - Türk tarihinde Tanzimat gibi mühim bir safhanın, yeni ile eski mücadelesinin bir ecnebi tarafından nasıl görülmüş olduğunu anlatan bir vesika kazanmak.

2 - İstanbul ve Anadolu'nun yüz yıl evvelki halini anlamak ve bugünümüzle mukayeseye imkân vermek.

3 - O zamanki askerî hareketlerin sevk ve idaresinde Osmanlı ricalile bir garbli arasındaki fikri seviye farkını kavranak.

Elbette Moltkenin de her Avrupalı gibi tamamen bitaraf kalmamış olması ve bazı hâdiseleri tamamen kendi zaviyesinden görmüş olması variddir. Fakat bu kıssamlarda bile biz müellifin mü-

(Devamı 4/2 de)

Asyanın içyüzü:

Gandhi kimdir?

Cenubî Afrikada yılda 5000 İngiliz lirası kazanan meşhur avukat, nasıl oldu da bizim bildiğimiz yarı çıplak adam haline geldi?

Çeviren: İbrahim Hoyi

- 3 -

Orta tahsil ile, Ahmedabad üniversitesini bitiren delikanlı Gandhi Londraya gidip hukuk okumaya karar verdi. O günlerde, böyle bir hareket, görümemiş, alışılmamış bir şeydi. Müteassib Hindular deniz ve hele Okyanus aşarlarsa günaha girmiş oluyorlardı. Onun için Gandhi amcasından izin istedi. Amcası istemiye istemiye razı oldu. Gandhi her türlü fedakârlığı göze almıştı. Sonu neye varırsa varsın bu yolculuğu yapacaktı. Karısının mücevherlerini nasıl sattığını, hiç et yemeyeceğine, şarab içmeyeceğine, ve hiç bir kadınla temasta bulunmayacağına dair ana-sına nasıl yemin verdiğini kâtabında tatlı bir sükûnetle anlatan Gandhinin bu sıralarda en büyük amacı babası gibi dewan (başvekil) olmaktı.

1888 Eylülünde Londraya gelen Gandhinin ilk işi kendi ırkını boyunduruk ve esaret altında tutan bu dikkate şayan ada ile halkını tanımak, incelemek oldu. Bir Hindli dostu ona: «Sakın başkalarının eşyasına dokunma, ilk tanıdığın bir insana sual sorma; hızlı konuşma, Hindistanda olduğun gibi şuna buna (efendim) ile hitab etme!» diye öğütlerde bulunmuştu. Delikanlı Gandhi, on İngiliz lirasına bir takım elbise aldı. Fransızca, Latince öğrendi; dans dersleri aldı ve şöyle ağız tadıyla viyebilecek sebzeler bulabilmek emelile de olmayacak sıkıntılara indi. (Gandhinin ağzına değil yumurta, yumurta ile yapılmış salçalar bile koymadığı, her gittiği lokantada yiyeceği yemeğin nasıl yapıldığını sorması pek meşhurdur). Londradaki Hindli cemaat arasında bir hayli ahbablar peydahladı; sebze yiyenler (Vegeterian Society) cemiyetinin idare hey-

tine üye seçildi. O kadar mahcub bir insandı ki, ilk defa olarak kürsüye çıktığı zaman, önceden hazırladığı yazılı nutkunu bile okuyamadı.

Üç yıl sonra Londradan dönen Gandhi Bombayda avukatlığa başladı. Mahkemeye ilk çıkıp da bir şahide sual soracağı sırada bir türlü konuşamadı; ve ağzını açmadan yerine oturdu. Bir müddet

sonra müthiş bir hâdisle karşılaştı. Kardeşi için bir ricada bulunmak üzere gittiği bir İngiliz yazıhanesinden, tekmelerle kapı dışarı edildi, kovuldu. Derhal mahkemeye müracaat edip adamın aleyhine dava açmayı düşündü. Se de vazgeçti. Bu halkareti hazmetti. Fakat bu, kendisine iyi bir ders oldu. Bir daha, bu gibi yollardan (Devamı 4/2 de)

"Son Posta,,nın bulmacası: 27-(13)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ru:

- 1 - Afrikanın yanındaki ada (10).
- 2 - Ateşten çıkan şule (4). Bir kadın ismi (5).
- 3 - Akdenize dökülen bir nehir (3). Hayret nidası (2).
- 4 - Yapmak (3). Defa (4).
- 5 - Oğlan (10).
- 6 - San'at (2). Bir azamız (2).
- 7 - Bir isim (6). Çift değil (3).
- 8 - Bir mahkeme nevi (6). Boya değil (3).
- 9 - Gelir (4).
- 10 - Nota (2). Encümeni danış (7).

Yukarıdan aşağıya doğru:

- 1 - Meşhur bir Fin kumandanı (10).
- 2 - Yüksek (3). İskambilde birli (2).
- 3 - Genç erkek (9).
- 4 - Bir spor (2). Bir erkek ismi (5).
- 5 - Tutuştur (3). Bir azamız (4).
- 6 - Taharri et (3). Çehrenin bir kısmı (4).

kısmı (4).

- 7 - Ters bir emir (2). Bir azamız (3). Bayram (2).
- 8 - İnşaatla ve duvarları boyamakta kullanılan bir madde (5). Bir nevi ot (4).
- 9 - Bağışlama (2). Yüz (2). Kur'anın bir şekli (4).
- 10 - Nota (2). Yama (2). Bir hayvan (4).

«Son Posta» nun tarihi tefrihası: 23



PATRONA HALİLİN AKİBETİ

— Moskoflu olmaz ise Nemçeli üzerine sefer dileriz, andan bize ne miktar pirinç ve «hınıtı ve geir» tedarik ve irsal eyüye bilürsüz?

— Mısrül'ülyaya yazalım sul tanım.

Patrona Halil çıkıştı:

— Bre bunda «sultan» yok, «yol da» var!

— !...

— Ya, başka neler tedarik edebilürsüz?

— Sorahm ağa hazretleri,

Patrona gözlerini devirdi:

— Bunda «Hazretleri» dahi yok tur!

İbrahim ağa başını önüne eğdi. Sadrazam da, o da, kızlar ağası da geniş birer soluk alabilmişlerdi. Patrona Halil'in aleyhine kurulmak istenen tuzaktan haberi olmaduğu anlaşılıyordu. Vezir ağaları kahve, şerbet getirdiler. Patrona birine de el sunmadı, ayakta bekleyen arkadaşlarına bakarak homurdandı:

— El sunman yoldaşım. Saraylarda şerbet içilmez.

Mehmed Paşa kıpkırmızı kesildi. Ağalar konkularından ellerindeki kahve ve şerbet tepelerini düşürdüler.

Halil oralarda olmadı, sadrazaman önündeki mücevherli enfiye kutusunu çekerek oynamaya başladı. Neden sonra boynunu Mehmed Paşaya doğru uzattı:

— Baka, veziriazam Mehmed Paşa, ayakdaşlar cümleden sabık Kırım hanı Kaplan Giray Hanı «Bahçesaraya» iade edip mesnedine geçirtmenizi isterler. O âdem, bir yâğit yoldaş olup şimdiden sefer tedariki görse gerek. Biz dahi onduyu alıp Edirne meşşetasında kışlarız, olmaz ise «Babadağa» varırız! [Odayı dolduran arkadaşlarına döndü] Öyle değil mi yoldaşlar?

Silahlıklarındaki yatağanları iki karış dışarıya fırlak ihtilâlciler hep birden bir ellerini göğüslerine bastırıp baş kestiler:

— Ey...val...laa...hh!

Odada derin bir sessizlik somurttu.

Veziriazam Patrona Halil ile bazı şeyler konuşmak, fırsatı kaçırmamak istiyordu. Fakat Halil oturduğu sedirden birânenbire ayaklandı; kapıya doğru sallana sallana yürümeye başladı. Yeniçeriler ardını ve önünü aldılar. Patrona kapıdan çıkarken sadrazama doğru yarı dönerek gülmüdedi:

— Kaplan Giray Han maslahatını unutman!

Yüzsük sesle konuşa gülüşe odadan ayrıldılar.

Sadrazam Mehmed Paşa İbrahim ağanın yüzüne bakarak umudsuz umudsuz başını salladı:

— İşte gözlerinize görüp kulağınızla işittiniz. Hâlâ anları tenkil kolaylığında ısrar eder misiz? Bunda pürsilâh gelip kahve ve şerbet almaktan sakınan âdem sühuletle tuzağa düşürülebilir mi?

Beşir ağa dikkatli dikkatli dinliyordu. İbrahim ağa evvelkinden daha ciddi bir sesle cevap verdi:

— Belâ benim efendim, ısrar ederiz. Eğer bunda otuz kırk nefer yâğit silâhşor «pihan» edilse idi şakiler selâmetle çıkup şundan şuraya gidemezler idi. Kırım Hanı hazretlerine ziyadesile imadları bu emri hayrin sühuletle başarılabilirliğine beşarettir!

Mehmed Paşa boynunu ileriye doğru uzattı:

— Anlıyamadık?

— Kırım Hanı hazretleri devlet tarafına celb ve imale edildik te bu mel'unları tedmir daha kolaylaşur idi sultanım.

— Anı teemmül bize düşer ağa. İmdi siz ocaklı arasından fedakâr âdem temin edebilir misiz ve anılara her vechile güvenilebilir mi?

— Anı düşünelim sultanım.

— Ya, bize bir dahi ne zaman gelebilürsüz?

İbrahim ağa tam fırsatı yakaladığına inanıyordu. Hemen cevabı yapıştı:

— Münasib bir mansaba getirilmediğimizde cenabı şarifiniz

nezdine müdavemetimiz şüpheli uyardırır ve eşkiya haber alur ise mukabil tedbirde bulunur.

— Hilâf söylemezsiniz. Size öyle bir vazife verelim ki hem sarayı hümayuna ve hem nezdimize her an için girip çıkabilersiz.

İbrahim ağanın ağız kulaklarına buldu:

— Hay benim saadetlû efendim.

— !...

İbrahim ağanın «kapucular kethüdası» tayin edilmesi kararlaştırıldı. Ağa bir defa kapucular kethüdası olunca, tabiatile saraya, sadrazam konağına; Kubbealtına ve her tarafa serbestçe girip çıkabilecekti!

Beşir ağa ile İbrahim ağa gitmek için ayağa kalktılar. Sadrazam elile az beklemelelerini işaret ederek kethüdası Mustafa Beyi çağırtdı. Mustafa Bey gelince, yeni kapucular kethüdası İbrahim ağayı gösterdi:

— Ağa hazretleri kapucular kethüdasıdır. Kendülerile söyleşeceğimiz maslahat vardır. Göreyim sizi öz canımızdan dahi saklayup elbirliği üzere hareket eylen!...

— III —

Kapıcıbaşı Ali ağa «Babüssaad» ağaları odasında yeni kapucular kethüdası İbrahim ağa ile kahve, çubuk içüp tatlı tatlı sohbet ediyorlardı. Kapıcılardan biri gelüp: «Ali ağayı yaşlı bir kadının aradığını» haber verdi. Ali ağa ihtiyar bir kadının kendisini aramasına bir mana veremediği için ilkin şaşırtdı, ardından Vefadaki evinden acele bir haber getirmiş olacağına hükmederek meraklandı, telaşlı telaşlı:

— Bu nasıl hatun idi, çokça yaşlı mıdır ağa?

Diye sordu. Kapıcı başını salladı:

— Belâ sultanım «dişienk acüzenin biridir.

— Allah Allah, sarayı hümayuna kadar mı gelmiştir?

— !...

(Arkası var)

«Son Posta» nun edebî romanı: 78

Erkeği Kadının Yaratır

YAZAN:
NUSRET SAFA COŞKUN



Sabınla dinledikten sonra, yanaklarını öperek, tek kelime ile tevab verdim:

— Semahatlerideyim!

Yüzüme mana dolu nazarlarla baktıktan sonra gülümsedi:

— Tahmin etmiştim.

Yemeği müteakib, pek neş'esiz ve solgun bulduğum Füsünla meşgul olmak istedim.

— Hemen bu akşamdan derse başlayalım mı Füsün?

Başını önüne eğdi:

— Siz bilirsiniz! !

— Ne o pek isteksiz görünüyorsun?

Acayib! sesi titriyordu;

— Billâkis... Sizi yormayayım diye...

Daha hafif bir sesle devam etti:

— Bugünkü hislerinizi dağıtmak istemiyorum.

Hayret, biraz da endişe ile yüzüne baktım;

— Ne demek bu Füsün?...

Kardığı potu, cür'etkârlık ettiğini anlamıştır:

Silkinkenek, acele acele cevap verdi:

— Bir şey demek istemiyorum. Bugün hastalıktan sonra ilk defa İstanbul'a indiniz. Gezdiniz, tabii yorgunsunuzdur, yani şey demek istiyorum.

İşin içinden çıkamıyacağını anlayınca sustu.

Zavalı çocuk. Ben senin ne demek istediğini daha sesin titriyerek söylerken anlamıştım. Semahatlere gittiğimi biliyordu. Ondan nasıl hislerle tika basa dolu olarak döndüğümü, bu hislerle başbaşa kalmak, kendimi dinlemek istiyeceğim tahmin ediyordu. Fakat bu üzgün ve küskün halli niçin?...

Elinden tutarak, salona sürükledim.

Yalnızdık. Notaları ararken yan gözle ona bakıyordum. Koltukta yaramazlık yaparken yakalanmış bir çocuk mahcubiyetle, başı önünde oturuyordu. Bu hali rikkatimi celbetti. Bu kıza karşı mer-

hametten başka hiç bir his duymuyorum. Her halî merhametimi tahrik ediyor yalnız.

— Neyi söylüyorsunuz!

Başını kaldırmadan, kırık bir sesle:

— Siz bilirsiniz!

Dedi.

— Yaklaşsana bana!

Gözlerini kaldırdı. Oh bu bakışı ömrüm oldukça unutmıyacağım. Nemlenmiş gözlerinde öyle derin bir azıtlar parlıyordu ki...

— Buraya gel, yanma...

Kalktı, çekingen adımlarla yürüdü, gözleri yerdeydi.

— Nen var senin Füsün?...

— Hiç bir şeyim yok!

— Saklama benden... Sen bu şeye üzülmüşsün. Hasta mısın yoksa?

— Hayır!

— O halde...

Gözlerini kaldırıp cesaretsiz bir nazar fırlattı, tekrar başını önüne eğdi. Elleini tuttum; baştan aşağı titredi. Ateş içinde yanıyordu bu eller.

— Haydi, dedim; ben senin yabanın değilim. Hakiki bir ağa bey addetmelisin beni...

Gene korkunç bir bakış!... Hayır, bu bakış hiç de korkunç değil; bilâkis çok sevimli... Fakat manasını çözemediğim bu bakışlar beni ürkütüyor. Bu çocuğun mühim bir derdi var.

— Haydi, bekliyorum Füsün... Bana açılmaz mısın?

Hayret! Aman Yarabbi; gözlerimden hücum eden bu yaşlar.... Omuzlarımdan tuttum:

— Füsün, beni meraklandırıyor sun! Söyle çocuğum; çekinmeden bana her derdini söyle...

Birden aklıma geliyor. Bu çocuk birini sevmeyi mi? Âşık olmasın sakın... Hislerinin en kaypak bir devresinde... Bu yaşta çocuklar önüne geleni severler.

— Dardin ne olursa olsun benden saklamamalısın! Beni yabancı bulduğum için kızarım sonra sana. Ben senin hem akraban, hem ağa-

beyin, hem hocan, hem arkadaşınım! Öyle değil mi?

Başını salladı:

— Öyle...

— Şu halde derd ortanın daş yuhurum.

Omuzlarını kaldırdı:

— Benim hiç bir derdim yok ki...

— Bu halin ne?

— Halimde ne var?

— Bunu sana sormalı... Kendini nasıl buluyorsun?

Cevab vermedi; üzülüyordu, daha fazla onu sıkmak istemedim.

— Pekî o halde... Madem, bana söylemek istemiyorsun; ne yapalım. Aman Yarabbi! Bu ne mühlis bir boşanış, ne korkunç bir yandı. Birdenbire o, sessiz, baş nünde, dudakları titriyerek, bir mücrim gibi karşımda titriyen genç kız; şiddetli bir reaksiyonla sarsılmış, piyanonun üstüne benim yerimden sıçratan bir yunruk dirmişti.

Hıçkararak, omuzları sarsılarak salla:

— Benim halimden size ne? Siz kendinizden başka kimseyi düşünür, görür müsünüz? diye bağtırdı... Siz; kendinizden başkasından korkunç bir bakış!... Siz için sevdiğiniz insandan başka, dikkat edilecek kimse var mıdır? Benden size ne? Benim kederim, elemim size ne ifade eder? Sadece lâf olsun diye soruyorsunuz değil mi?

Ağabey, akraba, hoca sıfatları arkasına saklanarak, bir genç kızın gizli ızdırabını öğrenmek istiyorsunuz. Bu ne fena bir tecesüstü!...

Taş kesilmiştim bu isyan karşısında... Budalaca yüzüme bakıyordum. Ellerile yüzünü kapatarak, arkasını döndü:

— Ooh, neler söylüyorsunuz; diye inledi... Beni affedin. Kendime malik değilim. Benimki bir delilik... Oh Yarabbi, ne fena! Affedin beni, affedin. Ben çok fena bir kıyam.

— Ooh, neler söylüyorsunuz; diye inledi... Beni affedin. Kendime malik değilim. Benimki bir delilik... Oh Yarabbi, ne fena! Affedin beni, affedin. Ben çok fena bir kıyam.

— Ooh, neler söylüyorsunuz; diye inledi... Beni affedin. Kendime malik değilim. Benimki bir delilik... Oh Yarabbi, ne fena! Affedin beni, affedin. Ben çok fena bir kıyam.

— Ooh, neler söylüyorsunuz; diye inledi... Beni affedin. Kendime malik değilim. Benimki bir delilik... Oh Yarabbi, ne fena! Affedin beni, affedin. Ben çok fena bir kıyam.

— Ooh, neler söylüyorsunuz; diye inledi... Beni affedin. Kendime malik değilim. Benimki bir delilik... Oh Yarabbi, ne fena! Affedin beni, affedin. Ben çok fena bir kıyam.

(Arkası var)



Moltke'nin Mektupları

Çeviren: Sadi İrmak

Moltke Sultan Mahmudun huzuruna kabul ediliyor

Beyoğlu, 21 İkincikanun 1837



Moltke

Evvelki gün, Padişahın huzuruna kabul edileceğim bildirildi. Eskiden en kuvvetli hükümdarların mümesillerinin bile saray avlusunda ne kadar beklemeye mecbur oldukları malumdur. Burada arka arkaya iki kapılı bir methal vardır. Dış kapı, üç kapı açılmadan kapandığı için burası bazı vezirlerin kafalarının kesildiği yerdirdi. İşte bu sempatik kökallik kabul edilecek yabancıları sabra alıştırmak için kullanıyorlardı. Burada hükümler verilir, mahkemeler yapılır, yenicilerle yemek dağıtılır ve aylıkları büyük torbalar içinde taş kaldırımlar üzerine atılır. Elçilere de burada ikram edilir ve köürk güydürülür. Elçiler burada padişahın şiddeti ve lütfü, serveti ve kudretini bilhassa köürü azameti hakkında bir fikir edindikten sonra Babüssuade kapısından yarı karanlık bir köşkte padişahın huzuruna çıkarılırlardı. Bu bahtiyarlara iki kapılı başı refakat ederdi. Bu adamlar elçilerin kollarını tutarlardı ve onları derin reveranslara zorlardı. Elçiler nutuklarında padişaha hitab ederler fakat bu nutukun ancak bir iki kelimesi ona tercüme edlirdi. Ondan sonra hediyelerini takdim edenlerdi. Padişah vezirine birkaç söz söylemesini emreder ve iş bununla biterdi. İşte on sene evveline gellinceye kadar huzura kabul merasimi aşağı yukarı idi. Yeniçeriliğin ilgasından sonra daha doğrusu Ruslar Tütklere artık yenilmez bir kuvvet olmadıklarını ispat ettikten sonra bu usuller kalkmıştır. Fakat ne de olsa Avrupa hükümdarları arasında huzuruna en zor girilen gene Türk padişahlarıdır. Onun için sana benim gördüğüm kabulü anlatmak isterim:

Sabahın saat onunda elçilik tercümanı ile beraber mabeyne gittim. Bu bina padişahın Dolmabahçedeki kişilik sarayının yanındadır. Fakat yüksek bir duvarla ondan ayrıdır. Padişahın sır kâtibi ve kudretli mahremi olan Vassaf efendi burada ecnebilere kabul eder. Ecnebi bu nâda padişaha bildirecek şeyler hakkında birçok şeyler öğrenmek üzere saatlerce kalır. Vassaf Efendi bundan sonra hükümdarının yanına gider, ikisi cevapları hazırlarlar. Benim siyasi bir vazifem olmadığı için bu usule tâbi olmadım. Pek samimi bir zat olan Kaptan Paşa yanıma geldi. Müteaddid çubuklar ve kahveler içtik. Saat on birde padişahın huzuruna girmek iradesini aldık. Küçük bir ara kapıdan büyük duvarlarla çevrili ve Boğaza nazır avluya girdik. Burada iki çiçek yatağı güllükler ve iki tane fiskiyeli havuz vardı. Avlunun sonunda padişahın kışığı geçirdiği üç katlı ahşab

bir bina görüyorduk. Bunun arkasında geniş harem daireleri bulunur. Beni denize şahane bir manzara veren geniş, güzel bir köşke soktular. Burada bir sürü mabeynciler, hademeler, kâtibler, askerler ve sarayın diğer memurları bulunuyordu. Yaşlıca bir zalt bana pek iyi şeyler söyledi. Ve memlekete büyük hizmetler ifa ettiğimi işittiğini anlattı. Sonradan öğrendim ki bu zat padişahın Saray delisi imiş. Az bir zaman sonra ikametgâha girdik. Bir antişambardan içtiler edilmediği için bizim için alçak merdivenler üstüne iskemleler dizmişlerdi. Birkaç dakika sonra çağırıldık. Vassaf Efendi derhal kılıcını çıkartıp bıraktı. Ben sivil giymiştim. İçinden geçtiğimiz odalar ne pek büyük ne pek süslü idi. Avrupa tarzında döşenmişti. İskemleler, masalar, aynalar, avizeler hatta sobalar vardı. Yani bizim şehirlerimizde zengin bir adamın evinde bulunan eşya. Bir yan kapının önündeki halı çekilince padişahı bir koltukta gördük. Adet üzere üç derin reverans yaptım. Sonra kapıya kadar çekildim. Padişahın başında fes vardı, geniş menekşe renginde bir cübbe giymişti. Bu onun vücud biçimini gizliyordu. Cübbenin düğme yerinde bir pırlanta vardı. Padişah güzel incilerle bezenmiş kehruba bir ağızlıktan çubuk içiyordu. Koltuğu, pencerenin altında bulunan divanın yanında bulunuyordu. Padişah sol tarafına bakınca memleketinin en güzel parçasını, paytahtını donan mayı, denizi, ve Asya dağlarını görüyordu. Sağ tarafında bizim girdiğimiz kapıya doğru 6.7 mabeynci derin bir sükut ve tazim vaziyetinde duruyorlardı. Ellerini karınlarının üstüne kavuşturmışlardı. Zeminin güzel bir Fransız halısı ör-

üyordu. Odanın ortasında muhtemem bir bronz mangal içerisinde kömür yantıyordu.

Padişah evvelâ bizim kralımızın gösterdiği dostluk eserlerinden dolayı teşekkür ve takdirlarını bildirdi. Ve Prusya askeri hakkında pek müsaîd olan intibaların anlattı. Majeste sözünü bitirince bütün hazırun hayranlıkla bana baktılar. Padişahın sözlerini bana bir tercüman tercüme etti. Cevab vermemek lâğüm söylenmişti. Onun için bir reveransla iltifa ettim. Bunun üzerine majeste işlerine dair konuştu. Bir çok tefferuata girişti. Ve inşallah daha fazla hizmet edersin dedi. Memnuniyetini bu şekilde açığa vurduktan sonra Vassaf Efendi vasıtasıyla bana bir nişan verdi. Adet üzere kutuyu açmadan göğsüne ve anıma kaldırdığım zaman padişah nişanı gösterin ve beğeniyor mu sorun dedi. Bunun üzerine nişan merasimle boynuma geçirildi. Sonra tercümanma da daha küçük bir nişan verdiler ve huzurdan çıkmamızda müsaade ettiler. Bütün bu sahnelerden bende kalan en canlı intiba, padişahın her sözündeki iyi niyet ve lütfakârlıktı.

Beykoz Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyetinden:

Cemiyetimizin senelik umumi kongresi 23/VIII/1942 Pazar günü saat 11 de Beykozda C. H. Partisi kaza merkezi binasında yapıldığından sayın azanın teşrifleri rica olunur.

İstanbul borsası

13/8/942 açılış - kapanış fiyatları

ÇEKLER

	Açılış ve kapanış	
London	1 Sterlin	5.22
New York	100 Dolar	130.70
Genevre	100 İsviçre FL.	30.70
Madrid	100 Pegeta	12.89
Stockholm	100 İsveç KR.	31.16
Bir altın lira		33.60
24 aylık bir gram külçe altın		418

Esham ve Tahvilat

Sivas - Erzurum	2,7	20.—
941 Demiryolu I		19.95
Anadolu demiryolu I ve 2		52.50
Aslan çimento		10.20

Gümrükde biriken posta paketleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Gündüzalp Trakya ve havalisindeki münakalat ve gümrük vaziyetini mahallinde inceledikten sonra evvelki gün şehrimize dönmüştür. M. Nedim Gündüzalp dün kendisiyle görüşen bir muharririmize posta gümrüğü vaziyeti ve Trakya seyahati hakkında şunları söylemiştir:

«— Avrupa yolile hergün gelen 200 tane pakete son günlerde 2500 kadar muayenesi yapılmamış posta paketi paket gümrüğünde birikmiş bulunmaktadır. Biriken bu paket ve çantaları biran evvel açmak ve piyasaya yetiştirmek için P. T. T. baş müdürü ile görüşüldü, hem posta ve hem gümrüklerden 1.2 ay içinde mezkûr paketlerin muamelelerini yapabilecek kadar memur ayrıldı.

Açılıp muamelesi biten paketlerin sahiplerine tebligat yapıp çekilmesine kadar muhafaza edilme için yer bulunması bilhassa çok müşküldür. Bu müşkülâtı da öteden beri sürdürme üzerinde gümrük muameleleri yapılmakta olan muhtelif ithalat eşyasının şimdilik ritiminde ve mavnalar üzerinde muamelelerinin yapılmasını kararlaştırarak ve sürdürmeler doğrudan doğruya P. T. T. İdaresine tahsis etmek suretille önlemeye çalıştık. Ayrıca Devlet Limanları işletmesi de kendi elindeki sürdürmeleri P. T. T. emrine verdiği için Avrupadan gelerek biriken bu kolilerin biran evvel gümrük muamelelerinin yapılması imkân altına girmiş bulunmaktadır.

On gündenberi P. T. T. paket gümrüğü 12 muayene memuru ile çalışmaya başlamıştır. Paketlerin muayeneden başka işleri için de ayrıca lüzumu kadar memur ayrılmış bulunmaktadır. Trakyadaki seyahatine gelince, mevzuu itibarile oradaki gümrük vaziyetini tetkik etmekten ibaret olan seyahatimden dün dönmüş bulunuyorum.»

Aldığımız malûmata göre M. Nedim Gündüzalp Pazar günü Ankara'ya hareket edecektir.

Galata köprüsü boyanacak

Belediye Galata köprüsünü boyatmağa karar vermiştir. Köprü için 3 bin kilo boya alınmıştır.

Alivre hububat satışları

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İkâkalandıran bir hâdiseden dolayı Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, İzmir borsa reisini vesaikile birlikte İstanbulda kendisine müllâkı olmaya davet etmiştir. Borsa reisi bugün hareket etmiştir. Hâdisesudur:

İzmir Belediyesi, işe işlerini murakabeye salâhiyetli daire sıfatile İzmir borsasında hububat ve bakliyat üzerine alivre satışlarını menetmiştir. Bunun neticesi olarak; bakla fiyatı 18 kuruş üzerinde durmuştur. Diğer taraftan İstanbul borsasında alivre satışları serbest bırakıldığından, bakla fiyatı İstanbul borsasında 24 buçuk kuruşa yükselmiş; İstanbul tüccarları da bu defa İzmirden müllâkiyetli miktarda bakla almaya başlamışlardır.

İstanbul valisine verilen söz rağmen bu hava oyunları; İzmir piyasasındaki ahengi bozduğundan İzmir Belediyesi Ticaret Vekiline müracaat etmiştir.

İstanbuldaki bu vaziyet fena bir tesir bırakmıştır. Bunun üzerine İzmir borsa reisi Cevdet Alanyalı ve borsa komiseri Cevad Nizami İstanbulla hareket etmişlerdir.

Hububat ve bakliyat üzerine İstanbulda yapılan alivre satışları da menedilecektir.

Üsküdar'da yeni bir cezaevi inşası için faaliyete geçildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

20 Mart 942 tarihindenberi faaliyette bulunan mahkemenin riyaleti değerli hâkimlerimizden Senaî Meriç'e tevdi olunmuş, iddia makamına da Tunçeli müddeiumumisi Hakkı Ketenoğlu tayin edilmiştir. Bu mahkeme faaliyete geçtiği gündenberi başta Üsküdar olmak üzere, Kadıköy, Beykoz ve Kartal kazaları ve mülhakatında vukubulan ihtikâr suçlarının davalarını rüyet etmektedir.

Üsküdar mülli korunma mahkemesine şimdiye kadar üç yüzü mütecaviz iş gelmiş, bunlardan 240 dosya intaç edilerek karara bağlanmıştır.

Memleket haberleri

İzmirde

Bazan günde 30 lira kazanan bir dilenci yakalandı, üzerinde 24 lira bulundu

İzmir (Hususi) — Karşıyaka Soğukkuyu 1829 uncu sokakta oturan Halil Şenbir adında ihtiyar bir adam arabacı olduğu halde arabacılık yapmıyarak dilencilik meslek itihaz ettiği belediye zabıtasınca tesbit edilmiştir.

Evvelki gün Halil Şenbir dilendiği sırada tutulmuş ve üzerinde 24 lira 31 kuruş bulunmuştur.

Halil verdiği ifadeye bu 24 lira 33 kuruşun bir günlük kazancı olduğunu, cami kapılarında ve mahalle aralarında kendisine acıyan kadınların yardımında kusur etmediklerini, günlük kazancının bazen 30 liraya kadar çıktığını söylemiştir. Gene Halil'in ifadesine nazaran, hayat pahalılandıkça, bazı kadınların bir kuruş yerine elseriya 5 veya 10 kuruş sadaka verdiklerini anlatmış ve: — «Bana yardım edenlerden Allah razı olsun!»

Demidir. Halil Darülcemazeye sevkedilmiştir.

Bir çoban çocuk kaza kurşunile öldü

Bergamanlı Kınık nahiyesinin Örtülü köyünden 15 yaşında Hasan Bucak adında bir çocuk, koyun otlattığı sırada tabancasıyla oynamaya başlamış, silah kazaen ateş almış ve namludan çıkan kurşun zavallının beynine rastlamış, kendisi ölmüştür.

İzmitte kaçakçılıkla mücadele

İzmit (Hususi) — Şehrimiz İnhisarlar takib şubesi Temmuz ayında 30 kilo kaçak tütün, 270 kaçak sigara kağıdı, 135 kilo mahlût kahve, 71 kilo kaçak ot çayı ile 6 havan, 9 havan bıçağı yakalamıştır.

İnhisarlar umum müdürlüğü kaçak takib şubesi işlerindeki teftiş etmiştir.

Milâsta

Tütünler bu sene fevkalâde denecek derecede mükemmel, zeytin de çok bereketli

İzmir (Hususi) — Havaların kurak gitmesine rağmen Milâs tütünleri bu sene kalite bakımından gayet nefistir. Rekolte müstahsilin yüzünü güldürecek kadar iyidir. Epeyce pahalıya mal olmuş olan tütünlerin iyi fiatla satılacağı ümid edilmektedir.

Zeytin ağaçlarındaki mahsul de bereketlidir ve geçen senekinden daha fazladır. Bu itibarla bu senenin zeytin yağı istihsalâtı geçen senenin rekoltesini aşar ve yüzde otuz fazla sayıya ulaşacaktır.

Ormana odun kesmeğe giden bir kız geri dönmedi

İzmir (Hususi) — Ödemişin Beydağı nahiyesine bağlı Yeşilköy halkından Mustafa Arık kızı 15 yaşında Ayşe, küçük çavdar yaylası civarındaki ormana odun kesmeğe gitmiş ve akşam vakti köye dönmemiştir.

Ayşenin köye avdet etmemesi şüpheli uyandırmış, kızı aramağa gidenler Ayşenin cesedine karşılaşmışlardır. Ölüm sebebi ve şekli henüz malûm değildir. Tabkik edilmektedir.

Kocaelide karpuz ve kavun çok bol

İzmit (Hususi) — Bu sene bölgeimizde şimdiye kadar görülmemiş miktarda bol kavun ve karpuz vardır. Bilhassa kavun daha çoktur. İlk önce kilosunu 15-20 kuruştan satılan bostanlar 10 ve 8 kuruşa düşüştür.

İzmit halkevi gençleri Karamürselde

İzmit (Hususi) — Şehrimiz Halkevi gençleri Karamürselde giderek orada muvaffakiyetli bir temsil vermişlerdir.

Asyanın içyüzü

(Baştarafı 3/1 de)

larla dostluklar elde etmeği akıldan çıkardı.

Hindistanda umduğu başarıyı pek çyle elde edemeyince, 1893 de cenubi Afrikaya gitti. Burada kalabalık bir Hind cemaati vardı. Farkına varmadan cemaatin ele başlarından biri haline gelen, ve vaktin ne kadar da çabuk geçtiğinin farkına varmayan Gandhi, burada yirmi yıl kaldı. Bu yıllar, onun hazırlık yıllarıydı. Ondan sonra olacakların bir provasını teşkil etmişti. Gandhi, cenubi Afrikada yerleştiği anlar ve sonra ilam da gayet sadık bir İngiliz tebaası olarak kaldı. Gökale ve diğer liderlerin tesiriyle Hindistanın dahili idare sistemlerini inceledi. Fakat hiç bir zaman aşırı derece taraftarlık etmedi. Boer harbi ile Zulu isyanlarında sivil teşkilatların kurulmasına çalışarak İngiliz kuvvetlerine yardımcı bulundu; cephenin ilk hatlarında gösterdiği cesaret ve şecaattan dolayı ismi resmî tebliğlerde anıldı, ve 1914 de doğru Londraya giderek, bir Hind sedye kolu vücuda getirmek hususunda İngiltere hükümetinin emirlerine âmade olduğunu bildirdi. Ve bütün bunları cenubi Afrikada diğer vatandaşları gibi manuz kaldığı her türlü hakarete rağmen yaptı. Gerçekten gençliğinde, Gandhiyi tokatlanmış, tekmelemiş, ve alelade bir kulü (hammal) gibi yüzüne tükürül-müş, otelere kabul olunmamış, lokantalarda yemek yiyememişti.

Hayatının ilk mühim, ana cereyanı cenubi Afrikada nüvelendi, befordi ve sonraları Hindistanda telkevvin etti. Bunlardan biri ken disinin «ademî şiddet» doktriniyi kabul etmişidir. Gandhi, Ruskini, Tolstoyu, ve Thoreauyu okumuş idi. Onları taklide koyuldu. Yolda beş bin İngiliz lirası kazanan meşhur bir avukatı, fakat bu güzel işini, sırf ademi şiddete, fakirliğe ve basit faziletlere kucakını açan ziraî bir kolonî kurmak emeli ile bıraktı. İkinci cereyan, Hind nasyonalizmine karşı duyduğu alâka idi. O, İngilizlerle doğrudan doğruya mücadele etmedi, fakat Hind hakla-

ının müdafaası yolunda müthiş gücünü, patırtılar kipardı. (Hind akidesi) adlı bir gazete çıkardı. Hind Swaroj (Hind istiklâli) isimindeki kitabını neşrederek, geri dönüp yerleşmesi gereken büyük kut'ayı asla unutmadığını, kalbin den silmediğini meydana vurdu. Cenubi Afrikadaki nasyonalist Hindlilerin münakaşa götürmez elebaşısı oldu, 1906 da pasif mukavemet nazarîyesini tecrübe etti ve üç defa hapse girdi.

İbrahim Hoyi

“Moltke'nin Türkiyeden mektupları” nı niçin tercüme ettim?

(Baştarafı 3/1 de)

talealarını aynen nakletmekte fayda gördük. Çünkü tarihi vesika mahiyetindeki eserlere karşı olan ilk borcumuz metne sadakattir.

Bu kitab, bir asır zarfında pek çok sahalarda katettiğimiz baş dönecek mesafeleri bize öğrettiği gibi hangi sahalarda yeniden hamleler yapmağa muhtaç olduğumuz hakkında da bazı izler bırakacaktır. İşte bu sebeble onu türkçeye çevirmekte fayda umuyoruz ve bir küçük hizmet yapmış olmanın zevkini taşıyoruz.

Bir genç ressamımız İzmitte

İzmit (Hususi) — C. H. P. genel sekreterliği ressam Şeref Bursalıyı şehrimize göndermiştir. San'atkar burada 3 ay kalarak İzmitin çok karakteristik olan tablolarını çizecektir.

Becayış istiyen öğretmenlere:

Bursa merkezinde ilkokul öğretmenleri olup ailevi münasebetleri dolayısıyla İstanbulla nakil talebinde bulunan bir öğretmen bu arzusuna mukabele göstermek İstanbul merkezinden bir arkadaş aramaktadır. İsteklilerin Son Postada O. U. rümüzü na müracaatları.

«Son Posta» nın spor tefrihası: 106



Kara Ahmet

Kara Ahmedin yeni rakipleri

Diye yâdetmelerinden dolayı Kara Ahmedin Lofçalı olması da muhtemel olduğuna işaret etmiştim. Ve, merhumun aslen nereli olduğunu tayinde âciz mevkide bulunduğumu da okuyucularıma sunmuştum.

Nihayet kıymetli bir okuyucum, Ahmedin nereli olduğunu bir mektubla bildirdi.

Ve, Suyolcu Mehmed pehlivanın Razgradlı demesi doğru çıktı.

Bulgaristan, Türklerin hakimiyeti altında iken Razgrad, Tuna vilâyetine merbut bir sancak merkezi imiş. Ve, Ruscuk da kasabalarından madud bulunuyormuş...

Bu mektubun tevsik ettiğine nazaran Kara Ahmed, Razgrad sancagının Ruscuk kasabasının O. murlu köyünden imiş. Bu mektubu yazan zat aslen Ahmedin yakın hemşerilerinden birisidir. Ve, Ahmedin en iyi tanıyanlarıdır.

Şimdi anlaşılıyor ki, Ahmed, aslen Lofçalı olmayıp Deliormanlıdır. Yalnız şurası şayanı teftiklidir. Yani Ahmed, aynı zamanda Lofçalıdır da... Yani buraya sonradan muhacir olduğu anlaşılıyor. Ve, Besim Beyin de söyledikleri doğrudur. Ahmed, ailesile sonradan Lofçaya muhacir olmuş olabilir.

Merhum Ahmedin bu suretle mevlidini bize bildiren okuyucuma teşekkürlerimi alenen bildiririm.

(Arkası var)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Kıymeti	Pey akçesi	
Lira K.	Lira K.	
1955 73	146 70	Cemberlitaşa Mollafenari mahallesinde Medress sokagında eski 7, 9, yeni 9, 11 No. lu 76,50 metre murabbaında bulunan arsanzın tamamı (7046)
717 10	53 85	Çarşı mahallesinde Terpuşcular sokagında 13 No. lu dükkânın tamamı. (7149)
920 52	60 18	Çarşı mahallesinde Kazazlar sokagında 15 No. lu dükkânın tamamı. (4218)

Yukarıda mahalle, sokak ve kapı No. ları yazılı emlak satılmak üzere 15 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 17/8/942 Pazartesi günü saat 15 de yapılacaktır. İsteklilerin Cemberlitaşa İstanbul Vakıflar Baş müdürlüğü Mahlûlât kalemine gelmeleri.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki Haberler

Akdeniz muharebesi devam ediyor

Bir Amerikan uçak gemisi yanıyor, İngiliz uçak gemisi de ağır yaralı

Berlin, 14 (A.A.) — Alman hususi tebliği:

İngilizler Mısırda çekmekte oldukları zorlukların yükünü hafifletmek için 43 büyük gemiden mükrek bir kafil ile takviye kitiatı ile malzeme getirmeye teşebbüs etmişlerdir. İçinde müteaddid petrol gemileri bulunan bu kafil 3 zirhli, 4 uçak gemisi, birçok muhribelerin himayesinde bulunuyordu. 43 gemiden mükrek olan bu kafilin Alman ve İtalyan deniz ve havakuvvetleri devamlı hücumlarda bulunmaya başlamışlardır.

11 Ağustos'ta bu Alman tahtelbahini tarafından batırılmış olan Eagle tayyare gemisinden maada şimdiye kadar 90.000 tonluk ticaret gemisi batırılmıştır.

Furious uçak gemisi ağır hasara uğramış ve Cebelütterik limanına yana yatmış bir halde varmıştır.

Wasw Amerikan tayyare gemisi 6 tam isabet almış ve yanmağa başlamıştır. Bu gemi Malatya sığınmağa uğramaktadır. Bundan maada üç kruvazör ve 31.000 tonluk altı büyük şilep ağır hasara uğratılmıştır. Kafil dağılmıştır. Hima-gemilerinin büyük bir kısmı batıya doğru geri dönmüşlerdir.

Diğer gemiler Maltaya ulaşmağa gayret etmektedirler.

Muharebe devam etmektedir.

Londra ne diyor?
Londra 14 (A.A.) — Akdenizde bir İngiliz kafilinin zarara uğradığı hakkında düşümanin mübalâğalı müddiyatını İngilizlere bah-niye nezareti tekbiz etmiştir.

Londraya göre Almanlar Grozny petrol menbana yaklaşıyorlar

Londra, 14 (A.A.) — Cenubi Rusyada Almanlar ileri hareketleri ne devam etmektedirler. Stalingrad da fevkalade çetin muharebeler cereyan etmektedir.

Dün geceki Rus tebliği Kletskaaya Kotelnikovo, Krasnodar, Maikop ve Mineralniyevodi'de çetin muharebelerin vukua gelmekte olduğunu bildirmektedir.

Sovyet resmi tebliğinde adı ilk defa olarak geçen Mineralniyevodi Çerkes'in 80 kilometre şarkında dir. Grozny petrol menbana giden ana demiryolunun üzerindedir.

Krasnodar'da Almanlar büyük zayıfat verdirmişlerdir. Don'da muharebenin yavaşladığını gösteren hiç bir emare yoktur. Almanlar neh-rin kıyısına varmak için teşebbüslerine devam etmektedirler.

Kotelnikovo'da Ruslar hareketlerini inkışaf ettirmektedirler.

Vış, 14 (A.A.) — Vorosilovsk cenubunda ve bilhassa Kislovodsk'ta çetin muharebeler cereyan etmektedir.

Alman orduları Terek nehri vadisine erişmişlerdir.

Grozny'ye 40 kilometre mesafede bulunan Kalinovsk yakınına gelmişlerdir.

Alman seri kolları aynı zamanda Ordzonnikidze istikametinde ilerlememekte, Dargkoç geçmiştir.

Alman orduları Novorosiski liman kaplarına vardılar

Vış, 14 (A.A.) — Alman motorlu kolları 12 Ağustos akşamı Novorosiski limanına pek az mesafede bulunan Krynskaya'ya varmışlardır. Müttefik orduları ileri kolları bu şehrin müdafaa hattı ile karşılaşmışlardır.

Göbbels'in İngiltereye bir ihtarı

Berlin 13 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Nazir doktor Göbbels, haftalık «Das Reich» mecmuasında «kuvvetlerin tahşidi» başlıklı bir yazı neşretmiştir.

Doktor Göbbels, bu yazısında Alman stratejisi ile İngiliz stratejisi arasındaki prensip değişikliğini belirtmekte ve şöyle demektedir:

Alman stratejisinin bariz vasfı, daima bir tek «büyük plân» dir ve bu plânın tabiki üzerinde, ikinci derecede hâdiseler ne kadar can sıkıcı olurlarsa olsunlar, hiçbir zaman tesir icra etmezler, İngilizler ise, bunun tam aksi tarzda hareket ederler. İngilizler, nerede bir imkân görürlerse orada harekete geçerler ve bu yüzden de hiç bir yerde askerî kuvvetlerini tahşid edemezler ve ehemmiyetli bir zafer kazanamazlar.

Objektif düşünün hiç bir müshid şunu inkâr edemez ki hâlen harbin mukadderatı şark cephesi nin muharebe meydanlarında tayyün eylemektedir. Şark cephesinde kazanılan her yerde kazanaktır. Bundan dolayı su cihet sarıhtır ki Almanya, hedeflerine varmak için, bazan başka yerlerde iztirab verici yaralar bahasına da olsa bütün kuvvetlerini şarkta toplamış bulunuyor. Çünkü bu iztirab verici yaralar, dış-manda açılan yaralar gibi kat'i mahiyetli değildir.

Almanya, hakki da olsa intikam hislerine kapılmak için değil, fakat zaferi kazanmak için harbediyor. Almanya, kuvvetlerini dağıtmak istemiyor. Çünkü bu, düşman stratejisinin plânlarına yarıyacaktır.

Doktor Göbbels, Düsseldorf'a, Klionyaya ve diğer batı Almanya şehirlerinde yaptığı son seyahatten aldığı intibaları ve Hamburg, Lübeck, Del, Rostock ve Madenki tecrübelerini anlatmakta ve yazısına şöyle devam etmektedir:

Eğer İngiltere'de bu Alman şehirlerinin hava hücumu ile maneviyatlarının kırılacağı samilyorsa, hata ediliyor. Bu hata, bütün muvaffakiyet şanslarına temel teşkil ettiğinden dolayı bilhassa fecidir.

Almanya, bir defa, o da 1918 Sontesrininde, bir budalalık yapmış ve bugün bu hatayı tekrar etmek isteyecek bir ek Alman yoktur.

Doktor Göbbels, yazısını şöyle bitirmektedir:

Fakat, İngiltereye, lâyık olduğu cevabı vereceğimiz günün çok uzak olmadığı muhakkaktır.

Şark cephesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

gerilere atılmışlardır. Üssü .e muvasalası kesilen bir boisevik grupu yok edilmiştir. Maniş şimalinde seyir piyade kuvvetleri süratle doğuya doğru ileri harekete devam edenek Kalmtuk arazisinin merkezî Elistayı almışlardır.

Alman hava kuvvetleri mühim kuvvetlerle Kafkasya şimal sularındaki deniz münakalatını ve Kerç boğazındaki düşman hareketlerini taarruzlara uğratmış, bir kuy gemisini batırması ve üç uçak gemisini ateşe vermiştir.

Volga ve Don nehirleri arasında Alman ve Rumen kitalarının taarruzlarıyla yeniden toprak terkakileri elde edilmiş ve şiddetli mukavemet ve inadla müdafaa edilen mevzilere rağmen çetin savaslarla ileri doğru harekete devam olmuştur.

Sovyet hücum uçakları tarafından bir Alman hava alanına karşı yapılan taarruz teşebbüsü esnasında 28 düşman uçağı düşürülmüş ve mütearrız hava kuvvetleri hemen tamamile imha edilmiştir.

Sovyetlerin hücumları
Voronej cephesinde çarpışmaların şiddeti artmaktadır. Buradaki durumu düzeltmek için düşmanın birçok tanklarla desteklenerek yaptığı taarruzlar Alman kitalarının müdafaa ateşleri ve kuvvetli savas ve pike bomba uçaklarının bombalarıyla müdahaleleri neticesinde düşmana ağır kayıplar verdirmek suretille aktım bitirilmişlerdir.

Yalnız 11 ve 12 Ağustos günlerindeki çarpışmalarda düşmanın 234 tankı tahrib edilmiştir.

Rijevin cenub doğu ve şimalinde piyade ve zirhli tümenler çetin bir müdafaa muharebesi yapmakta devam etmektedirler. Dün bu kesimde 71 Sovyet tankı tahrib olmuştur.

Ruslar ehemmiyetli miktarda malzeme ve esir almışlar ve toprak ele geçirmişlerdir.

Ticaret Vekili bu sabah Ankaradan geldi

Vekil: «İstanbulda memurları ve tüccarları dinleyeceğim. Ekmeç vaziyeti düzelmiştir. Gelen haberler memnuniyetbahştir,, diyor

Ticaret Vekilimiz Doktor Behçet Uz, bu sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekil, Haydarpaşa vilâyet, belediye, Vekâlete bağlı müesseseler erkânı ve dosyaları tarafından istikbal edilmiştir.

Vekil muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

Yeni Hariciye Vekilimiz

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

da Bağdâdda doğmuştur. Numan Memencioğlunun annesi milli şairimiz Namak Kemalın kızı, Memencioğlu tahşitini Lausanne hukuk fakültesinde yapmış ve 1914 de hariciyeye intisab etmiştir.

Bu kıymetli hariciyecimiz sırasıyla Viyana, Bern, Paris, Bükreş, Atina, Budapeşte ve Berutta vazife gördükten sonra 1926 de birinci daire umum müdürü olarak merkeze gelmiş ve bir sene birinci sınıf elçi derecesile Hariciye Müsteşarlığına tayin olunmuştur.

Numan Memencioğlu Haziran 1933 te büyük elçiliğe terfi etmiş ve Hariciye Vekâleti Umumî Kâtblığına getirilmiştir.

1937 de Gaziantep'ten meb'us intihab edilen Numan Memencioğlu aynı sene hariciye siyasi müsteşarlığına tayin edilmiş ve 8 ay sonra meb'uslukta ve siyasi müsteşarlıktan istifade ederek tekrar Hariciye Vekâletine Kâtblı Ummî olmuştur.

Numan Memencioğlu hariciye servislerinin başında bulunduğu 13 senelik bir müddet zarfında devletin mühim siyasi, adli, iktisadi ve mali muahede ve mukavemetlerini müzakere ve imza etmiş ve bu meyanda Montreaux mukavvelisinin imzasına memur edilen murahhaslardan biri sıfatile filen müzakereci yapmış ve Hatay içinde bütün safahatın müzakere ve intacı kendisine tevdi edilmiştir.

SON POSTA — Hariciyemizin kıymetli ve müstesna siması Memencioğlunu tebrik eder, yeni vazifesinde muvaffakiyetler dileriz.

Akdenizde deniz ve hava savaşları

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İngiliz kafilelerle savaşlar yapılmaktadır.

İtalyan hususi tebliği
Roma 13 (A.A.) — Hususi bir İtalyan tebliği 11 Hazirandanberi düşman kafilelerine karşı yapılan hücum esnasında batı Akdenizde üç kruvazör, bir torpido muhribi ve 10 ticaret gemisinin batırılmış olduğunu bildiriyor. Bu rakamda Eagle tayyare gemisi hariçtir.

3 İtalyan kruvazörü hasara uğratıldı

Kahire 13 (A.A.) — Amerikan orduları hava kuvvetlerine mensub ağır bomba uçakları pilotları geçen Pazartesi akşamı gün batarken Yunanistan Navarin limanına bir a-kin yaparak burada bulunan üç İtalyan kruvazörünü hasara uğrattıklarını iddia etmişlerdir. Taarruz, E-manda yanyana demirli olan dört İtalyan kruvazörüne yapılmıştır.

bulunmuştur.

Doğu cephesinde 11 ve 12 Ağustos günlerinde hava çarpışmaları ve karşı koyma ateşleriyle 181 Sovyet uçağı düşürülmüştür. 6 Alman uçağı eksiktir.

Voronej cephesinde

Moskova 13 (A.A.) — Ögle üzeri nesredilen Sovyet tebliği: Dün gece kitalarımız Kletskaaya çevresinde, Kotelnikovo'nun şimal doğusunda ve Çerkesk, Maykop ve Krasnodar çevrelerinde muharebe etmişlerdir.

Londra 13 (A.A.) — Moskova radyosunun bildirdiğine göre, Almanlar, Voronej çevrelerinde diğer bazı mevzileri daha boşaltmışlardır.

Ruslar ehemmiyetli miktarda malzeme ve esir almışlar ve toprak ele geçirmişlerdir.

«İstanbulda bir hafta kala-çığım. Ticaret Vekâletini alâkadar eden işlerle meşgul olacağım. Alâkadar memurları ve tüccarları dinleyeceğim ve tetkikat yapacağım. Ekmeç vaziyeti düzelmiştir. Gelen haberler memnuniyetbahştir. Bilâhare daha uzun görüşürüz.»

Saracoğlunun beyanatı etrafında

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

şimize kadar döğüşmek gibi kuvvetli tabiiyetleri kullanmağa ehemmiyet verdi. Şüphe götürmeyen bu beyanat şiddetli ve uzun alkışlarla karşılandı.

B. M. Medlisinin yeni hükümeti karşılamağa son derece samimî oldu. Şüphesiz Saracoğlu bütün memlekette sevilmiş olduğundan heric ve dahili siyasetini icra mevkiine koymakta umunun müzaheretine nail olacaktır. Mihver kuvvetlerinin Ortasarkın Mısır ve Kafkasyadaki kaplarına dayanıklıkları bir anda herhangi bir te-cavüze yahud korkutma teşebbüsüne mukavemet hakındaki Türk azamîni kuvvetle ileri sürmesi Türkiyenin günün birinde taziyk kar-sısında eğileceği ve şark milletle-rini esaret altına almak hususunda maksadlarına bir şerik olabileceği ümidini besleyenler için zamanında yapılmış bir ihtardır.

Bu, kahraman ve akıllı bir milletin, en salâhiyettar müessesili tarafından söylenmiş ağır bir beyanatı ve ihbarıdır. Nutkun Ankara da diplomatik mahfellerinin bilhas-sa dikkatini celbetmiş olan fıkrası gayri faal bitaraflıkla Türkiyenin intihab ettiği faal bitaraflık arasını tefrik eden fıkradır. Buna verilen mâna şudur: Şimdiki muhasamatta Türkiye bitaraf kalmakla beraber iki muharib tarafın şunu hatırlamasını istemektedir: Türkiye arazi tevessüü ihtiraslarını beslememektir. Fakat coğrafi vaziyeti garbi Asya ile şarki Avrupada geçen hâ-disatla alâkadar olmasını icbar etmektedir. Bu alâka kendisini mesele, Reiscümbur İnönünün geçen Teşrinisânide Meclis buzurundaki nutkunda beyan ettiği veçhile, Balkan memleketlerinin istiklâli etrafındaki Türkkeygısı şeklinde kendini göstermektedir.

Daily Telegraph gazetesi şöyle yazıyor:

İlk defa olarak Türk bitaraflığı «gayri faal değil faal» suretinde açıklık tarif edilmiştir.

Manchester Guardian gazetesi şunları yazıyor:

Türkiyenin an'ane ve hissiyatına vâkif olanlar için Saracoğlunu icab ettiği takdirde Türk halkının «son neferine kadar döğüşeceği» suretindeki ifadesi biran bile şüphe götürmez Binaaleyh siyasetlerine bir Mihver lehtarlığı temayülü ver-meleri için Almanların Türklere müessir olmağa çalışacakları anin hüvel etmesile Türkiyenin intihanı ağılebi ihtimal gelmiş olacaktır.

Hindistan
(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ye nazirliğinin bildirdiğine göre, Hindistanda, Amerikan kuvvetlerine şu emir verilmiştir:

1 — Amerikan kitalarının Hindistanda bulunuşunun sebebi müttefik milletlerin Mihver devletlerine karşı yaptıkları harbe devam etmek ve Çine yardım etmektir.

2 — Mihver kuvvetleri Hindistanı hücum edilmemişçe Amerikan kitaları hiçbir şeye karışmamalıdır.

3 — Hindistandaki Amerikan kitaları Hindistanın dahili siyasetine karışmaktan kesin olarak çekinmelidir.

4 — Dahili karışıklıklar çıktığı takdirde Amerikan kuvvetleri yalnız Amerikan tebaasını korumak için tedafüi tedbirler alacaktır.

Bombay, 13 (A.A.) — Haydarabad bölgesi dahilinde Secunderabadda polis kuvvetleri taş atan halkı dağıtmak için ağırlık gaz kullanmağa mecbur olmuştur. Üç polis memuru hırpalanmıştır.

SİYASET ALEMİNDE

Hind - İngiliz anlaşmazlığı

Hindlilerle İngiltere arasında çıkan ihtilâf en hâd devresindedir. Hind kongre reislerinin tevkif ve hapsinden sonra halkın göstermekte olduğu galeyani bastırılmak için kullanılan terhib vasıtalarının da şimdilik esaslı bir tesir göstermediği anlaşılıyor.

Senelerdenberi her türlü müdafaa ve taarruz vasıtası tedariki imkânından mahrum kalmış olan Hind halkının kesafeti ne derece büyük olursa olsun, en nihayet, alınan polis tedbirleri karşısında ister istemez sükûnet bulacağı veya bulmuş görüneceği şüphesizdir. Fakat bu sükûnetin lânihiye devam edebileceği ümid olunamaz. Çünkü hapse atılan iderlerin mevkufiyeti ebedî olamayacağı gibi Birmanya hududunda fırsat gözetleyen Japon, yarin da Hindistan hâdiselerine karşı pasif kalmakta devam edebileceği beklenemez.

İngiltere ile Hindistanın arasını açılmasındaki sebeblen uzun boylu teşrih ve izaha lüzum yoktur. Vaziyet yakından bilen salâhiyetli kalemli bu davayı pek çok defalar ve büyük bir vuzuh ile bahis mevzu etmişlerdir. Bu suretle anlaşıl-mıştır ki Hindistan için fırsat bu fırsattır. Yani ya bu defa öziyen

istiklâl alınacak, yahud da bu tatli emele ebedî surette veda edilecektir. Geçen harb içinde yapılan vadelerin yerine getirilmemiş olması da göstermiştir ki dün tutulamiyan vadelerin tutulmamasını icab ettiren engeller, yarin daha büyük bir kuvvetle çıkabilirler. Bu itibar ile Hindistan için peşin alış veriş yapmak şarttır ve ödenmesi âtiye mulak olarak verilmeç istenen çekin tahşilini imkânsız kılabilecek türlü mâni-ler zühür edebilir.

Japonya Hind kaplarına dayanmış ve milyonlarca Hindli hak sandıkları bir davanın peşinden ısrar. la ayak diremiş bir vaziyette dururlarken İngiltere için bugünkü gergin vaziyeti ihdas etmek ne mana vardır? Diye sorabiliriz.

İngiltere Hindliyi kendisinden daha mı çok esirgeyor? Yoksa Hindistan içindeki azlıkların menfaati korumak İngiltere için kendi hayatı menfaatlerinin de üstünde bir prensip ideali midir?

Bu suallere kesin surette cevap vermek güçtür. Fakat şurası herkesin de itirafında olan bir hakikat- tir ki ferdler için olduğu kadar milletler için de her seyden evvel bahis mevzu olabilecek sey evvelâki kendi menfaatidir. Demek ki, bugünkü durumun bu şekli almasında bir menfaat vardır? Bu menfaat nedir? Bütün mesele bunun mahiyetini kestirmektir. — ★★

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cel ve Esenal, Ruşen Eşref Unay-dın'dan gelen telgraflarla Kurulayı kutlamak üzere İstanbul Üniver-sitesile Tarih ve Coğrafya Kurum-larından gelen telgraflar okunmuş, vilâyetlerden, kazalardan; belediye ve Parti reislerinden gelen yüzlerce telgrafın listesi de Kurultaya bildirilmiştir.

Bundan sonra raporların müzakeresine geçildi. Lenguistiketimo- loji) lügat filoloji komisyonları raporları okundu. Kimse söz istemediğinden bu raporlar reyeye kabul edildi.

Söz alan öğretmenler
Gramer Sentak komisyonunun raporu okunduktan sonra, İstanbul öğretmenlerinden Hayreddin İhan, okul gramerleri hakkında komisyon raporunda bir şey olmadığını ve bu meselenin de burada konuşulması münasib olacağını söyledi. Emek li albay Emin Dalkılıç sergiyi ve Kurumun raporunu büyük bir beğeni ile andıktan sonra, türkedee ve e-hâslerinden başka il-ye yaklaşan bir nevi kapalı bulduğumuzu ve el ve il gibi ben-zelmiş kelimelerde buna ayırmak gerekli olduğundan bu il-ye yaklaşan e-nin üzerine bir üstün konulması ni, bir de sözkük örnek basımında bir takım Arab ve Fars kelimelerinin bulunmasından act duyduğumuzu, bunların konulması lâzımsa bile ayrı bir kitapda hiç olmazsa ayrı bir kısımda gösterilmesi daha doğru olacağını söyledi.

İzmir öğretmenlerinden bayan Kevser Acarlar, terim ve gramer kollarının ayrı faaliyette bulunmaları yüzünden bazı aksaklıklar belirdiğini, meselâ ügen kelimesinden -çe den sonra -k kelimesi lâzım-gel- ile yazılmış bulunduğunu söyle-yerek çalışmalarında daha sıkı bir birlik lehinde bulundu.

Öğretmen Abdî Tevfik Yegül, bir aralık gramer dersinin kaldırıldığı sonra yeniden başlatırken -e-li meful il- li meful terimleri kullanıldığını daha sonra da Alman lardan alınan akizatif latif gibi söz leni kullanıldığını, Maarif Vekilinin yeni çıkardığı kitapda gayet güzel terimler bulunduğunu anlatarak o-kulların ve derslerin her yıl tecrübe tahtast olmaması temennisinde bulundu.

Söz alan Kurum Genel Sekreteri B. İbrahim Necmi Dilmen, bu düşüncelere cevap vererek okulların gramerlerinin Türk Dil Kurumu ve komisyonları ile birliğist olmadığını söylemiştir.

Birleşik kelimeler
Söz alan saylav Süreyya Öge-

evren, Kurumun çalışmalarla ilgi ve sevgi duyduğunu, yalnız geniz-den gelen (n) sesinin başka seslere benzemeyip Türk konuşma dilinin bürcü (ra) s olduğunu ve bunun gösterilmesi lâzım geldiğini, Bayan Acalar da ellerindeki grammatlerde birerlik kelimelerin nasıl yazılacağını gösteren bir halde bulunmadığını söylediler.

Genel sekreter tekrar söz alarak helek dilinde genizden (n) ses'i var-sa da şehirlerde ve tahsil görmüş-ler arasında bunun gittükçe baya (n) sese çevrildiğini ve alfabenin okuma ve yama anahtarını olduğunu, na göre böyle bir sesin işaretini iğine alması lâzım gelmeyeceğini ve mükrek kelimeleeri imlâri hakkında imlâ klavuzunda keside gösterildiğini söyledi. Başka söz alan olmadığundan gramer sentaks komisyonunun raporu da reyeye konularak kabul edildi.

Bundan sonra terimler komisyonunun raporu okundu. Zirret Enstitüleri umumi kâtblı B. Ali Kemal Yiğitoglu, İstanbul Ün-versitesi Rektörü Cemil Büsel, Dil Tarih, Coğrafya Fakültesi dekanı Şevket Aziz Kanus başında bulundukları müesseselerin terimle-rin tünleştirilmesi yolundaki çalışmalarını anlattılar.

Deniz teknik terimleri
Münakalat Vekilîği deniz taşıt dairesi başkanı Zeki Güder hazır. İnanan deniz teknik terimleri ter-cümesi hakkında izahlarda bulundu. Profesör Kemal Cenab, pofesör Zeki Zeren, profesör Kâzım İsmail Gürkan, profesör İsmail Hakkı Baltacıoğlu, terim ve dil devrimini üzerinde heyecanlı hita-belede bulundular.

Bunlardan sonra terim raporu da reyeye konup kabul edilmiş ve yarın saat 10 da toplanmak üzere kom-misyonlara son verilmiştir.

Ordu terfi listesi
Ankara, 13 (Hususi) — 30 Ağustos'ta ilân edilecek olan ordu terfi listesi hazırlıklarına başlan-mıştır.

Bulgaristandaki Yahudi müesseseleri tasfiye ediliyor
Sofya, 13 (A.A.) — Dahiliye nazirliği, ömütümüzdeki 1 Eylül'den evvel Bulgaristandaki bütün Yahudi müesseselerinin mutlak surette tasfiye edilmesini emrini vermiştir.

HASAN VİTAMİN KREMLERİ

Vücut için Vitaminin ne kadar lâzım olduğunu herkes bilir. Cild için de vitamin aynı hayattır. Son zamanlarda Avrupa ve Amerikanın itiyat ve güzellik enstitüleri vitaminli kremi istimal etmeğe başlamışlar ve güzel neticeler elde etmişlerdir. Cildlerini beslemek ve gayri tabiiyetlerini ve enfeksiyonlarını gidermek yolundaki gayelerinin tahakkuku üzerine bilhassa kadınlar arasında müthiş bir heyecan tevliid eden bu kremler bütün müstahzeratı âlemşümül bir mahiyet alan Eczacı Hasan'ın enerjik mesaile istihzar edilebilmiş ve Hasan Vitamin kremleri namile piyasaya çıkarılmıştır. Yüzdeki sivilcelere ergenlikler ve buruşuklukları izale eden, ihtiyaçları gençleştiren, gençleri güzelleştiren bu kremleri derhal ve bilâ tereddüd istimal ediniz Hasan Deposu ve şubelerinde Tüp 35, Kavanoz dört misli Büyük 150 kuruştur.

PARA PARAYI ÇEKER

T. İŞ BANKASI
K. TASARRUF
HESABLARI
2 İkinciteşrin
Kesidesine ayrılan
İkramiyeler:

1 adet 1000 liralık
1 » 500 »
2 » 250 »
14 » 100 »
10 » 50 »
40 » 25 »
60 » 10 »

İstanbul sıhî müesseseler artırma ve eksiltme komisyonundan:

Sihhat ve İhtimal Muavenet Vekâleti için 50,000 adet üretimi klinin am. pulü imalî işi açık eksiltmeye konulmuştur.

- 1 — Eksiltme 19.8.942 Çarşamba günü saat 14.30 da Çağaloğlunda Sihhat ve İhtimal Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonunda yapılacaktır.
- 2 — Muhammen bedel beher ampul imalîyesi için 4.5 kuruştur.
- 3 — Muvakkat teminatı 163 lira 75 kuruştur.
- 4 — İstekiler şartnamesini çalışma günlerinde komisyonunda görebilirler.
- 5 — İstekiler 1942 yılı Ticaret Odası vesikası 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ile bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile belli gün ve saatte komisyonuna gelmeleri. «8337»

Matbuat umum müdürlüğünden:

Matbuat Umum Müdürlüğü için azami 12,000 litre benzin ve 300 litre motor yağı alınacaktır.

Muhammen bedel benzinin litresi 31.25, yağın «88» kuruştur. Muvakkat teminatı 301 lira 5 kuruştur. İhalesi 31/8/942 tarihine müsadir Pazartesi günü saat on beşte Ankara Matbuat Umum Müdürlüğü satın alma komisyonunda yapılacaktır. «6582» «8738»

Üniversite rektörlüğünden:

Üçüncü devre kampına iştirak edecek talebelerin 17 Ağustos 1942 Pazartesi günü saat 7.30 da kamp tatimatındaki kıyafet ve zafî eşya ile sağları kesilmiş olarak hitiyet varakaları ve ekme karnelerle birlikte Üniversite bahçesinde hazır bulunmaları. «8711»

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdareme aid 192 sayılı servis otomobil tamirat keşifnamesi dahilinde açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 15.8.942 Cumartesi günü saat 11 de Büyük Postahane binası birinci kat idari muavinlik odasında toplanacak Müdürlük Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 2000 lira muvakkat teminat 150 liradır.

Taliblerin olababdaki keşif ve şartnamelerini görmek üzere çalışma günlerinde Müdürlük idari kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de 942 senesi için müteber Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzile komisyonuna müracaatları. «8227»

Belediye sular idaresinden:

Bazı sebeplerden dolayı Liman İdaresince Büyükdada bir müddet mun. tasam su taşınmamak ihtimali vardır. Böyle günlerde su tevziatı tabiatle sekteye uğrayacaktır. Bu vaziyet göz önüne alınarak su sarfiyatında tasarrufluk rane hareket etmeleri sayın abonelerimizden rica olunur. «8636»

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Etibank depolarından alınacak 2378 ton kök ve maden kömürlerinin nakli hakkında 13/VIII/942 tarihinde yapılan kapalı zarf eksiltmesine istekli gel. memiştir. Adı geçen nakil işi aynı şartlarla 17/VIII/942 Pazartesi günü saat 15 de Rektörlükte pazarlık ihale edilecektir. «8712»

TIYATROLAR

RAŞİD RIZA TIYATROSU
Halide Pişkin beraber
Harbiyede, Belvü bahçesinin
alaturka kısmında bu gece
KÖRDÜCÜM
Komedi - 3 - perde

ZAYI — İstanbul İman heyeti fen. niyesinden aldığım ehliyetimemi zayı ettim, yenisini alacağımdan eskisi hü. kümüzdür.

Son Posta matbaası:
Negriyat Müdürü: M. Sami Karayel
SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL

İstanbul deniz komutanlığından Deniz lisesi ve deniz gedikli okuluna girme şartları

Deniz lisesi:

- 1 — Deniz lisesinin birinci sınıfına girmeye istekli okurlardan ikmale ka. lanlar alınacaktır.
A — Lise birinci sınıfta ikmale kalanlar deniz lisesi birinci sınıfına.
B — Orta okul son sınıfında ikmale kalanlardan deniz lisesi birinci sınıfına talib olanlar ikmal imtihanlarını verdikleri takdirde alınmak üzere kabul edilecektir.
C — Lise birinci sınıfına yaş haddi 15,18 dir. Altı ay küçük olanlar kabul edilir.
- Deniz gedikli okulu:
2 — Deniz gedikli okulunun her üç sınıfına orta okulda ikmale kalanlar alınacaktır.
A — Buldukları sınıfın muadili olan gedikli okulu sınıflarına kayıtlı edileceklerdir.
B — Gedikli okuluna giriş yaş haddi birinci sınıfa 12,17. İkinci sınıfa 13,18. üçüncü sınıfa 14,19 yaşlarında olanlar kabul edileceklerdir.
3 — İstanbul ve civarında bulunanlar İstanbul deniz komutanlığına, İstanbul haricinde bulunanlar mensub oldukları askerlik şubelerine müracaatları.
4 — Kayıt müddeti 20 Ağustos 942 akşamına kadardır. (8603)

Nafia vekâleti Tire su işleri 20 inci şube müdürlüğünden:

Küçük Menderes ana yatağının Km. 11 + 229 — 14 + 410 arasında a. çilecek rigol klavuz kanalı hafriyatı inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

- 1 — Eksiltme 25/8/1942 Salı günü saat 16 da Tirede su işleri yirminci şube müdürlüğü dairesinde eksiltme komisyonunda yapılacaktır.
- 2 — Bu işin muhammen bedeli 20094.87 ve muvakkat teminatı 1507.12 liradır.
- 3 — Bu işe aid şartname ve projelerle sair evrakı ikmide nafia ve Tire, de su işleri yirminci şube müdürlüklerinde görülebilir.
- 4 — Eksiltmeye girmek isteyenler 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre hazırlayacakları vesikle eksiltme tarihinden üç gün evvel Tirede su işleri 20 inci şube müdürlüğüne yazılı müracaatla ehliyet vesikası almaları şarttır.
- 5 — Eksiltmeye girecekler teklif zarflarını 2490 sayılı kanun ve eksiltme şartnamesinin tarifi dairesinde hazırlayarak eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat evvel Tirede su işleri 20 inci şube müdürlüğü eksiltme komisyonuna makbuz mukabil verniş olmaları lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul olunmaz. «4592» «8613»

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

	Fiyat tahmin Kuruş
3500 kilo kösele karpıntısı beher kilosunun	30
50 » Şalı karpıntısı » »	40
2500 » Kurpas karpıntısı » »	55
1500 » Şayak karpıntısı » »	30
400 » Yün karpıntısı » »	50

- 1 — Yukarıda takribi miktarlarla eins ve tahmin bedelleri yazılı beş kalem karpıntı eşya 18/Ağustos/942 Salı günü saat 15 de açık artırma ile satılacaktır.
- 2 — Şartname ve karpıntı eşyayı görmek isteyenlerin her gün mesai saatleri dahilinde ve artırmaya iştirak edeceklerin de belli gün ve saatte 464 lira 25 kuruşluk teminatlarla Kasımpaşa'da bulunan komisyonuna müracaatları. (8111)

Belediye Sular İdaresinden:

- 1 — Feneryolunda Mustafa Mazhar sokağında döşenecek boru için takri. ben 1600 metre mikab tranşe hatredilecektir.
- 2 — Bu işe aid şartname idareme levazım dairesinden alınabilir.
- 3 — Hafriyat işini üzerine almak isteyenlerin 19/Ağustos/942 Çarşamba günü saat «12» ye kadar bir mektupla fiyatlarını Taksim Saraservilerdeki idare merkezine göndermeleri. «8554»

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 8/Ağustos/1942 vaziyeti PASİF

AKTİF		PASİF	
Kasa:		Lira	
Altın: Safi kilogram	74.016.476	Lira	104.954.043.09
Banknot	»	9.346.599.00
Ufaklık	»	212.362.10
Dahildeki muhabetleri:			
Türk lirası	»	422.764.27
Hariçteki muhabetleri:			
Altın: Safi kilogram	23.948.013	Lira	33.684.796.38
Altına tahvili kabul serbest dövizler	»	—
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	»	54.381.113.80
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira	158.748.563.00
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vakti tediyat	»	24.291.621.00
Senedat Cüzdanı:	Lira	335.861.320.00
Ticari Senetler	»	—
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
(Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı)	Lira	44.833.139.93
(yeni karşılığı esham ve tahvilât (tibari kıymetle))	»	10.506.443.45
(Serbest Esham ve Tahvilât Avansları:)			
Altın ve döviz üzerine avans	Lira	3.096.31
Tahvilât üzerine avans	»	7.965.723.45
Hazineye kısa vadede avans	»	—
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	»	260.000.000.00
Hissedarlar:	»	4.500.000.00
Muhtelif:	»	8.342.999.34
Yekün			999.491.343.12
		Lira	
Sermaye			
İhtiyat akçesi:			
Adi ve fevkalâde	Lira	9.412.135.70
Husur	»	6.000.000.00
Tedavüldeki banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vakti tediyat	Lira	158.748.563.00
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	»	24.291.621.00
Karşılığı tamamen altın olarak İlaveten tedavüle vazedilen	Lira	134.526.942.00
Reeskont mukabil İlaveten tedavüle vazedilen	»	40.000.000.00
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabil 3902 No. lu kanun mucibince İlaveten tedavüle vazedilen	»	283.500.000.00
MEVDUAT:			
Türk lirası	Lira	118.162.711.60
Altın: Safi kilogram	877.422	»	1.234.164.00
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabil tevdi olan altınlar:	»	—
Safi kilogram	55.541.930	»	78.124.167.90
Döviz Taahhüdâtı:			
Altına tahvili kabul dövizler	Lira	—
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	»	28.689.204.91
Muhtelif	»	135.342.016.91
Yekün			999.491.343.12

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

FORTOBİN

S... İ. MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR
HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228
REÇETE İLE SATILIR

Türk Maarif Cemiyeti resmî ilân işleri bürosu limited şirketi tasfiye memurluğundan

Temyiz ticaret mahkemesince tasdik edilmiş olan İstanbul asliye üçüncü ticaret mahkemesinin 942/1235 esas ve 942/38 karar numaralı ve 6.3.942 tarihli ilâmı mucibince İstanbulda Yenipostahane karşısında Erzurum hanında icrayı faaliyet eden Türk Maarif Cemiyeti resmî ilân işleri bürosu limited şirketinin fesih ve tasfiyesine İstanbul avukatlarından Necati Yalın tasfiye memuru tayin ve intihabına karar verilmiş ve tasfiye memuru tarafından münfesiş şirket muamelâtının kema-fissabık tasfiye memuru nam ve hesabına ifa olunacağı ve şirket müdür, memur ve müstahdemlerinin vazifelerinde kezalik eskisi gibi icrayı vazife edecekleri ve münfesiş şirket alacaklılarının şirketteki hukukunu bir sene zarfında bilmüracaatla isbat etmeleri ilân olunur. 8751

KADIKÖY

SEN JOSEF LİSESİ

Tam Devreli Fransız Erkek Lisesi

Talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır. Yeni sene derslerine 11 Eylül Cuma günü başlanacağından yatılı talebinin 10 Eylül akşamı mektepte hazır bulunmaları lâzımdır.

Talebe kayıt ve kabulü hakkında izahat almak için «Pazar ve Salıdan başka» hergün 9 dan 11 ve 2 den 5 e kadar müracaat edilmelidir. Hakkile İhsan öğrenmek için ilk okulu bitiren talebeler ihzari sınıfa kabul edilerek orta sınıflara hazırlanır. Okula kabule dair olan karın ebeveyn tarafından 1 ilâ 8 Eylülde kadar alınması rica olunur.

Çanakkale Deniz Komutanlığından:

Cinsi	Mikdârı	Muvakkat teminat	İhale günü	Saati
Sığır eti	22000 kilo	1650 lira	21.8.942	16.30
1 — Yukarıda yazılı sığır eti açık eksiltme ile alınacaktır.				
2 — Taliblerin mezkûr gün ve saatte Çanakkale Deniz Komutanlığı Satınalma komisyonuna müracaatları.				
3 — Buna aid şartname Ankara Dz. Lv. Müdürlüğünde ve Çanakkale Deniz Komutanlığı Satınalma komisyonuna müracaatla alınabilir.				

Satılık torna tezgâhı

21/2 metre boyunda mükemmel ve iyi işler bir halde bir torna tezgâhı satılıktır. İsteyenlerin İstanbul Rızapaşa yokuşunda Nasuhiye sokak No. 31 e müracaatları.